MISSZIÓ

EVANGÉLIKUS MAGAZIN 2002/2 MEGJELENIK KÉTHAVONTA ÁRA: 120 FT

AMIRE CSAK AZ EMBER KÉPES...

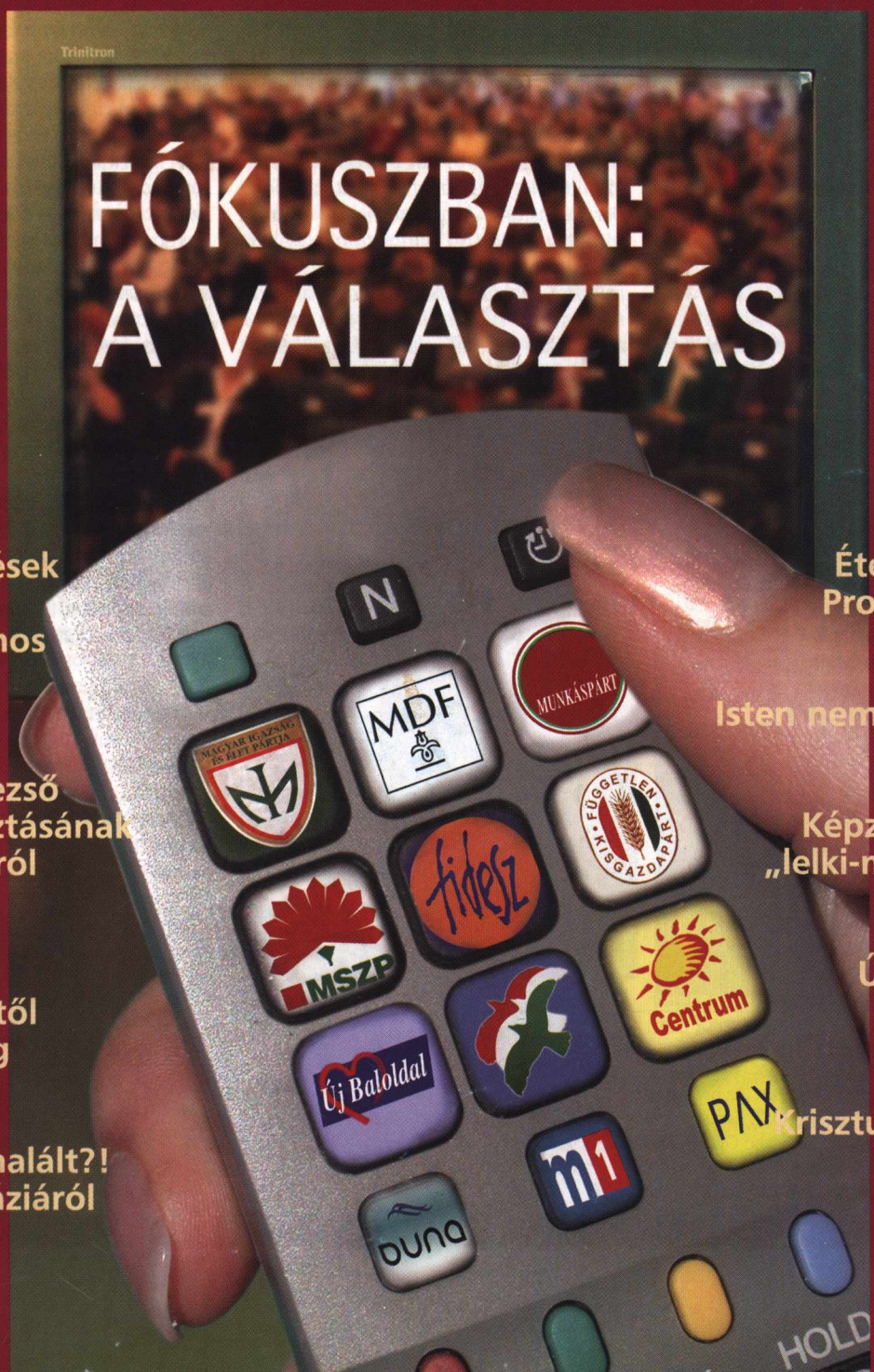

Állati kérdések Válaszol Csányi Vilmos etológus
4. oldal

Mészöly Dezső pályaválasztásának labirintusáról
5. oldal

Dilemmák a szerelemtől a szeretetig
6–7. oldal

Válaszd a halált?! Az euthanáziáról
8. oldal

Éteri alternatíva Prokopp Dórával
9. oldal

Isten nem tart pórázon
12. oldal

Képzelt riport egy „lelki-menedzserrel”
18. oldal

Újra felismerni a küldetést!
19. oldal

Krisztust bemutatni az életünkkel
21. oldal

MM Visszhang

Misszió 1656 Budapest, Pf. 22 • evmis@mail.matav.hu

Egyet fizet, kettőt kap – először mosolyogtam, majd szomorú lettem. A világ szlogenjét vesszük át? A népszámlálás kissé terjedelmes lett… Az előrejelzés szerint legközelebb a választásról szól a magazin. Csak ne ez töltse ki a lapot! Csak céltévesztés ne legyen! Az újításban is helyes döntéseket kíván

BALÁZS BÉLÁNÉ, KOZÁRMISLENY

Örömmel vettem, hogy nekem mint az Evangélikus Élet rendszeres előfizetőjének egy kicsivel nagyobb „paksamétát" hozott a múlt héten a postás, mint egyébként szokott. Az újság nagyon színvonalasra sikerült, jók a cikkek. Nagyon örültem, hogy a lelkészek, teológusok mellett világi emberek is nyilatkoztak a lapban. Érdekes volt a Mellár Tamással és a Majtényi Lászlóval készült interjú is. Személyes érintettségem is volt a témában: Feleségemmel egy Csepeli panelházsor 3 lépcsőházában voltunk számlálóbiztosok…

VÁRÓCZI ÁKOS, PESTERZSÉBET

Csak dicsérni tudom, mert olyan dolgokkal foglalkozik, amelyek aktuálisak, s ha érthetetlenül állunk előttük – mint napjaink eseményei előtt – a Biblia szemszögéből nézve világossá teszi azokat számunkra.

OROSZ EDIT, MEDGYESEGYHÁZA

Szerintem egy viszonylag ritkán megjelenő lap esetén nagyon hasznos a tematikus jelleg. Az igazán érdeklődő olvasót jól vezeti, megmutatja a szerkesztők igényességét, a lehetséges né-

zőpontok sokszínűségét. Olyan aspektusok megjelenítésére ad lehetőséget, amelyekre egy-egy cikk nem ad keretet. Nevezhetjük ezt a „több szem többet lát" jeligére törekvésnek is. Élvezettel olvastam az első Missziót. Sok újat tudtam meg belőle…. Ugyanakkor a témaválasztásról hadd ejtsek néhány szót. Akár a népszámlálás ilyetén tárgyalása, akár az előjelzett választás-kérdés számomra nehezen illeszkedik a „Misszió" cím alá. Mindezek egy tematikus Ev. Élet mellékletben tökéletesek, de nekem eddig a Missziói Magazin – aminek eddig is lelkes olvasója voltam – több volt ennél. Valóban a címéről szólt, most pedig nehezen fedeztem fel az összefüggést…

IFJ. ZÁSZKALICZKY PÁL, BUDAPEST

Nekem csalódást jelentett az új lap. Arra számítottam, hogy meg fogom találni azokat a témákat, amiket az elődjében olvastam. A népszámlálásról szóló magazint gyorsan átlapoztam. Úgy érzem, hogy egyházunkban az elmélet általában sokkal előrébb jár a gyakorlatnál, ezért óriási szükség van, hogy a misszióval se csak elvben foglalkozzon az újság, hanem konkrét missziós beszámolókat is tartalmazzon. Ezek a beszámolók alkalmasak a hit erősítésére. A misszióban aktívan részt vevők személyes példamutatása segíthet abban, hogy a közömbösségből kimozdítson, és a saját területemen szolgáljak Istennek és az embereknek. Az újságból szeretnék információt kapni azokról a misszionáriusokról, akikért imádkozom.

SZKALICZKI TIBOR

Szerintem elég tudathasadásos állapotban gondolkodunk a két célcsoport között való egyensúlyozásról. Az egyik az előfizetői tábor, a másik a megragadni kívánt „utca embere". Egy kicsit úgy éreztem, hogy a magazin első száma és a második tervezete a két szék közötti pad alá esés felé vezet. Annak ellenére, hogy színvonalas volt az első szám, igazán igényes tartalmilag és formailag is, és a második szám is hasonlóan ígéretesnek tűnik. Viszont az az érzésem, hogy a témafeldolgozás és a rovatok inkább egy világias értelmiségi számára izgalmasak, mint a hétköznapi ember, illetve az egyházi törzsközönség számára. Habár én is örömmel olvastam a magazint, úgy fogalmaznék: egy kicsit hiányzik belőle az élet. Szerintem nem kellene attól tartani, hogy a standokon vásárlókat nem érdekli a mi egyházunk élete. Ha már megveszi, valószínűleg nem csak a tematika miatt veszi meg, hanem azért is, mert evangélikus újság. Ha az a célunk, hogy az egyházunkhoz közel hozzuk az embereket, akkor magunkról kellene beszélnünk. Merjünk álmodni, tervezni olyan egyházat kicsiben és nagyban, ami a lapot a standon megvásárlók számára is vonzó. Emellett pedig adjuk közre az értékeinket…

BOGDÁNYI GÁBOR, FELPÉC

Alapvetően tetszik a lap, bár sajnálom, hogy a korábbi missziói magazinból megszokott missziói riport jelleg hiányzik… Az emberek nagy többsége általában olyan magazint szeret a kezében tartani, amelyben sok színes kép van, ami azt jelenti, hogy legalább 60-40% százalék a kép és a szöveg aránya. Szerintem ez megfontolandó. Szóval a kifejtős, nagy cikkek helyett inkább sok beszédes fotó kellene…

BOLLA ZSUZSA, BUDAPEST

MISSZIÓ – Evangélikus Magazin. Az Evangélikus Élet kéthavonta megjelenő folyóirata • 7. évfolyam 2. szám • A szerkesztőség levelezési címe: 1656 Budapest, Pf. 22. Telefon/fax: 400-3057. e-mail: evmis@mail.matav.hu • Főszerkesztő: T. Pintér Károly • Felelős szerkesztő: Gáncs Péter • Szerkesztő: Kőháti Dorottya • Művészeti szerkesztő: Szabó György • Tervezőszerkesztő: Rezessy Szabolcs • Fotó: Botta Dénes • Címlap: Förster Tamás • Kiadja az Evangélikus Missziói Központ támogatásával a Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya, 1085 Budapest, Üllői út 24. Telefon/fax: 317-1108, e-mail: sajto.osztaly@lutheran.hu • Felelős kiadó: Kendeh K. Péter • Egy szám ára 120 Ft. Előfizetési díj egy évre 700 Ft • Nyomdai kivitelezés: Grafika Typopress Nyomdaipari Kft. • Felelős vezető: Farkas Tamás ügyvezető igazgató • ISSN 1419-1563

Missziói választás

HATÁRON TÚLI VISSZHANGOK

Örvendünk, hogy a Magazin egyről kettőre lépett. Tartós, lendületes előbbre lépést kívánunk. Örvendek, hogy az Evangélikus Rádiómisszió adásai is sugárzásra kerülnek a helyi rádióban. Lehetne-e itt is előrelépés „egyről kettőre"? Lehetne a műsoridőt legalább 15 percre bővíteni?"

KÁDÁR JÁNOS, KÉZDIVÁSÁRHELY

A Misszió Magazin és a pár perces rádióadás a kapocs veletek, és ezeken keresztül úgy érezzük, hogy van élet a mi egyházunkban. Hála érte Istennek.

LÉVA KATALIN, KÉZDIVÁSÁRHELY

Boldogan vettem kézhez a Missziót az Evangélikus Élettel együtt. Nagyszerű, hogy létrejött ez az együttműködés és így szélesebb körben terjedhet a lap. Gratulálok ehhez az új lépéshez, mely pozitív fejlődés ebben az értékes szolgálatban.

PER-OLOF MALK MISSZIÓI IGAZGATÓ, FINNORSZÁG

Magam is újságíró vagyok. Az új magazint nagyon stratégikusnak és érdekesnek találom….

MARTIN BIRKEDAL RÁDIÓS ÉS ÚJSÁG SZERKESZTŐ, NORVÉGIA

Köszönettel vettem az új Missziót. Igazán sokoldalúan, érdekesen elemzik a népszámlálás aktuális témáját. Mivel most a választás áll fókuszban, a veszteseket sem szabad elfelejtenie egy evangélikus magazinnak, ehhez ajánlom a következő idézetet Hans Georg Gadamer professzortól: „A megőrzés és az emlékezés viszonyához hozzátartozik a felejtés, mely nem csupán hiány és fogyatékosság, hanem a szellem egyik életfeltétele. Csak a felejtés révén válik lehetővé a szellem teljes megújulása…"

SZIGETI SÁNDOR, SVÉDORSZÁG

Örülünk a visszajelzéseknek, a bátorító biztatásoknak éppúgy, mint a bíráló soroknak. Csak a fagyos, üres közöny bénít, az őszinte kritika önvizsgálatra, továbbgondolásra, dialógusra serkent. Ennek jegyében szeretnék reagálni néhány alapvető kritikára.

Furcsa, de valójában örülünk, hogy többen, régi, hűséges MM-Olvasóink közül, kifogásolják, hogy ez a magazin már nem az a régi magazin… Pontosan erről van szó, ezt akartuk. Éppen azért változtattunk a címen, a formán, hogy ezzel is jelezzük: valami újat, valami mást szeretnénk elkezdeni, ami azonban hitem szerint nem kevésbé misszió, mint korábban. Sőt, ellenkezőleg: meggyőződésem, hogy a magazin megújítása valódi missziói döntés, mostani tematikánkhoz igazodva, missziói választás volt, annak minden kockázatával és buktatójával együtt.

Célunk olyan lap kézbe adása, amely valóban küldetést tud betölteni, tehát eljut a Feladótól a Címzetthez úgy, hogy közben nem vész el a Lényeg, a Tartalom: az Evangélium, a Jó hír, az Örömhír. Ha ezt képtelenek vagyunk továbbadni, nem igazán nevezhetjük magunkat többé evangélikusoknak. Kísért, hogy önző módon csak egymást melengessük, hizlaljuk. Kísért, hogy a só összetapadva megbújik a sótartóban, a mécses véka alá kerül, és megpróbáljuk a Jézus szerint is lehetetlent: elrejtjük a hegyen épített várost.

Napjainkban az egyházak, egyházunk alapvető nyomorúsága egyfajta kommunikációs zavar: nehezen értjük a körülöttünk lévő világot, amely talán még kevésbé ért meg minket. Sokszor hiányzik a közös téma, amelyről kommunikálhatnánk. Hiányzik a közös szókincs, a közös nyelv, amelynek segítségével közvetíthetnénk a ránk bízott evangéliumot.

Tematikus magazinunk célja, hogy fontos és közérdekű témákra találva, az egyházon kívüllállók számára is érthető nyelven tanúskodjék a Feladóról és az Üzenetről, a Tartalomról, amely mindenkinek szól és mindenkire tartozik. Reméljük, hogy ezt a célt mostani témánkkal, a választással kapcsolatban is sikerül elérnünk.

A következő oldalakon igyekszünk minél több oldalról megvilágítani életünk döntési helyzeteit, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy életünk legfontosabb döntéséhez is segítséget nyújtsunk, hiszen Isten már döntött mellettünk Jézus Krisztusban…

Ugyanakkor, komolyan vesszük azt a jogos igényt, hogy a Missziónban kellő súllyal, hitelesen, sokoldalúan és lelkesítően szóljunk a misszióról. Reméljük, sikerül megtalálnunk a tematikus és a magazin jelleg egészséges arányát és egyensúlyát.

GÁNCS PÉTER FELELŐS SZERKESZTŐ

KISZABADÍTJUK? TERJESZTJÜK?

Csak az EMBER sajátja a választás

Dr. Csányi Vilmos biológus, az ELTE Etológiai Tanszékének megszervezője és vezetője, etológiát, humánetológiát, magatartás-genetikát és evolúciós rendszerelméletet tanít. Kutatási területe az állati és emberi viselkedés, a biológiai és kulturális evolúció kérdései. Számos kötete, tudományos publikációja jelent meg.

– Professzor úr, beszélhetünk-e egyáltalán választásról az állatvilágban, vagy ez kizárólag az ember privilégiuma?

Ehhez először definiálni kellene, hogy mit is jelent „választani". De természetesen az állatok is választanak táplálékot, partnert, fészket, odút, ám ezek mind beépített kulcsok segítségével történő választások. Például, ha szomjas egy állat, akkor a vizet „választja", de ez nem választás a szó igazi értelmében, hanem reakció a külvilág ingereire. Ha egyszerre több inger ér egy állatot, akkor megfigyelhető a lehetséges választások *hierarchiája*. Először mindig az életét menti, azután a táplálék következik, illetve a kölykök, attól függően, hogy mennyi idősek. Az állatok úgy viselkednek, hogy saját maguk és utódaik érdekeit hosszú távon maximalizálják. Tehát például egy anyaállat az utolsó ivadékáért a saját élete árán is harcol, de ha mondjuk az első ivadéka kerül veszélybe, akkor előbb magát fogja menteni. Ennek az a biológiai értelme, hogy még 10-20 ivadéka lehet, így áttételesen azokat is menti. A párválasztás is a hosszú távú genetikai érdekeket szolgálja, olyan partnert választanak, amelytől több utód remélhető. *Az állatoknál tehát nagyon szigorú rend szerint történnek ezek, így én ezt nem is nevezném választásnak. Hiszen nem valamilyen „közel egyenértékű" dolgok között, a személyiségük alapján választanak valamit, hanem ingerekre reagálnak. A választás az embernek egy különleges tulajdonsága, – bizonyos helyzetekben szabad, és választ*, érzelmi, racionális megfontolások alapján döntéseket hoz. Az élővilágban csak az ember sajátja az ilyen választás.

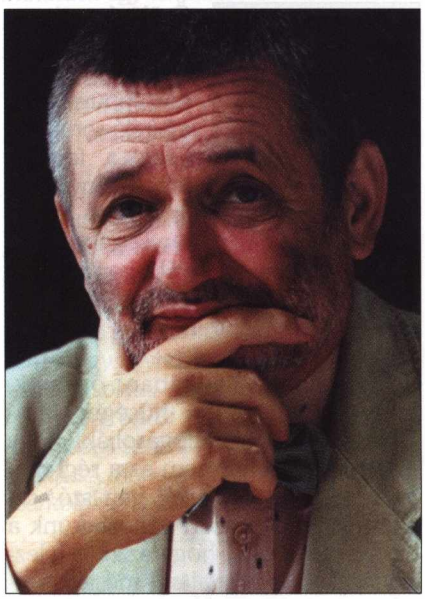

– Beszéljünk a kutyákról, az ember leghűségesebb társáról. Ez a barátság nevezhető-e kölcsönös választásnak? (Megjegyzem, az Ön két kutyája most is itt ül, azaz szunyókál a dolgozószobában...)

– A kutya sok szempontból teljesen olyan, mint az ember, a szociális viselkedésében igen sok hasonlóság van. A kutyák *több mint 100 ezer éve társai az embernek, érdekli őket az ember, a figyelmük középpontjában van. Velünk akarnak lenni.* A többi állatot az ember nem érdekli igazán, tartósan, ebből a szempontból a kutya az egyetlen, amely így kötődik hozzánk. Ilyen értelemben ők is „választanak" minket. Egyébként a választás bizonyos szempontból tényleg megjelenik a kutyáknál, például egy helyzetben, ahol azonosak az érdekek, és megjelenik a választhatóság, *a kutya nagyon határozottan ki tudja nyilvánítani az akaratát.* Ha mondjuk a feleségemmel lemegyünk sétálni, és kétfelé indulunk el, akkor teljesen kétségbe vannak esve – „össze akarják tartani" a családot. Azután *Jeromos* általában velem jön, *Bukfenc* pedig a feleségemmel. De tény, hogy nem szeretik az ilyen „erőszakos" helyzeteket, ahol választaniuk kell.

– Ez nekünk, embereknek sem mindig könnyű. A humán etológia hogyan magyarázza az életünk során adódó választási szituációkat és a rájuk adott válaszainkat?

– Azt gondolom, az ember életében a saját egyéni története a legfontosabb: az események, amelyek vele történnek, illetve amelyeket ő kezdeményez. Minél hosszabb ez a történet, annál jobban meg tudja ítélni, hogy jó-e, hogy büszkén vállalja-e, vagy jobb lenne elfelejteni. Születésünktől halálunkig vissza nem fordítható életet élünk. Ha a belső kritériumaink alapján döntünk, és ahhoz tartjuk magunkat, az erőt adhat a konkrét választásainkban. Fontosnak tartom, hogy *harmonikus történetben gondolkozzunk*, mikor a saját történetünket építjük. Megfelelve képességeinknek, adottságainknak, tehetségünknek, ismereteinknek. A vége felé azután kiderül, hogy jó választások sorozata volt-e az, amit és ahogyan tettünk. A nekünk adott időt úgy érdemes eltöltenünk, hogy felnőtt megfontolással válasszunk a lehetőségek közül, és persze később örüljünk is annak, amit választottunk.

– Mitől lesz „jó" egy választás?

– Ha az ember nyitottan él abban a kultúrában, amelybe született, ismeri azt, akkor egyrészt el tudja dönteni, hogy milyen választások „illenek" ahhoz a kultúrához, tehát mi a jó, mi a rossz. Másrészt kialakul a belső iránytűje is, amely visszaigazolja számára, hogy valóban jól választott-e? Ám ebbe az is belefér, hogy olyan döntést hozott, amiről utólag kiderül: nem kellett volna. Ha ezt fel tudja dolgozni, ha „tandíjként" tudja kezelni az életben adódó kis kudarcokat, akkor azt gondolom, nem baj, hogy megtörtént, hiszen nagyon tanulságos lehet. A hívő emberek pedig különösen is jól tudják használni a vallásból nyert belső, irányító rendet, ami erőt és megnyugvást ad számukra.

K. D.

Akit Isten a tenyerén hordott

Mészöly Dezső pályaválasztása labirintusáról

Shakespeare-, Villon-, Moliére-fordításait a középiskolások is ismerik. Kisgyermekként már verseket írt, olyan jókat, hogy egyik tanára meggyanúsította, mondván a szép alliterációba apuka biztos besegített. Sok fordítás, vers, tanulmány született Mészöly Dezső tollából, mégis fiatalemberként ő is helyét és feladatát kereste ebben a világban. Mai is vallja, hogy ő olyan ember, akit Isten a tenyerén hordott…

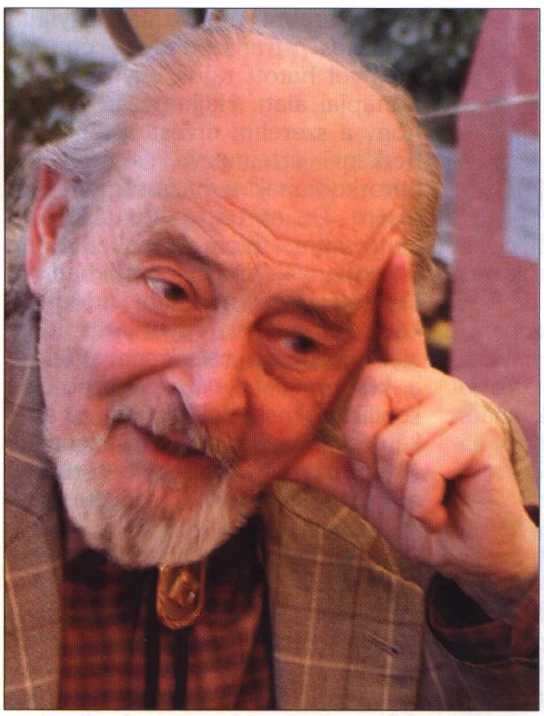

– Annak ellenére, hogy gyerekfejjel már verset írt, mégis teológiára jelentkezett és el is végezte azt, mégsem lett lelkész. Milyen megfontolásból választotta a református teológiát?

– Édesapám tanácsolta, hogy teológiát tanuljak. Ő ugyan nagyon bízott művészi képességeimben, a rajztudásomban, főleg a verseimet tartotta sokra, mégis az volt a véleménye, ha én ezekre hagyatkozom, éhen fogok halni. Később nagyon csodálkozott, amikor kiderült, hogy engem végül Shakespeare tartott el, még a legsötétebb diktatúra idején is. „Nagyapád is, dédapád is református lelkész volt, miért ne lennél te is az" – mondta apám. Megfogadtam a tanácsát, de hamar rájöttem arra, hogy én nem leszek lelkész. Volt egy öreg tanárom, aki a gyakorlati teológiát tanította, ő mondta az előadásán: „tisztelet-es urak, sose felejtsék el, hogy a paplak falai üvegből vannak, a lelkipásztor életét az egész gyülekezet szemmel tartja". Ez megijesztett. Ugyanakkor önkritikával néztem a saját hajlamaimat. A művészhajlamú ember, ha nem is önző, de bizonyos fokig egocentrikus. Tizenkilenc éves koromban megírtam a *Mint a majom, aki tükröt talált* című versemet, ez a legjobb önarckép, amit magamról festettem. Megmagyarázza, hogy miért nem tartottam magam alkalmasnak a lelkészi pályára. Nem viselhettem jó lelkiismerettel a hátamon egy gyülekezet minden baját.

– Vette-e hasznát a későbbiekben teológiai tanulmányainak?

– Rengeteg hasznát vettem. Az Ószövetség költői könyvei, elsősorban Jób könyve, óriási hatással volt rám. Rájöttem, hogy Jób könyve magában rejti azt a magot, amiből kicsírázott Gothe Faustja, Madách Ember tragédiája vagy Milton Elveszett paradicsoma. Csodálatos dráma, amikor az Úristen megengedi, hogy az ember megkísértessen, látni hogyan áll helyt vagy inog meg. Zseniális, ahogy szabad kezet kap a gonosz. Jób könyve az ember és a világirodalom csodája. De a teremtés története is. A bűnbeesés után zseniális mondatot írt le a szerző: és észrevették, hogy mezítelenek. Ez óriási! Előtte nem vették észre, hogy a meztelenség valami kísértés.

– Pályaválasztásában benne volt az atyai tanács és az önkritika is…

– Volt olyan tervem is, hogy színész leszek. A háború után megvolt a doktorátusom, az Antonius és Cleopatra fordításom, előleget is kaptam rá, de állásom nem volt. Akkor vágyamat követve úgy döntöttem: elmegyek színészvizsgát tenni, a szakszervezetnél. Megtanultam Csehovnak *A dohányzás ártalmasságáról* című kis monodrámáját és ezt adtam elő. Megkérdezték, jártam-e valakihez tanulni, gyanús lett volna, ha azt mondom, hogy nem. Ezt a Csehov monodrámát láttam Törzs Jenőtől. Utolsó fellépése ez volt, fotelbe ülve játszotta végig, mert gyenge volt már… Én azt mondtam, hogy Törzs Jenőtől tanultam. Hát ez féligazság, mert ugyan volt neki színiiskolája, de én oda nem jártam. Felvettek. A Nemzeti Színházba mentem meghallgatásra, ahol Major Tamás szerződtetett segédszínésznek és segédrendezőnek. Ez volt életem első állása.

– Fiatalemberként a képzőművészet is megkísértette, hogy történt?

– Egy fiatalember keresi a helyét. Családunknak volt egy híres festő tagja, Mészöly Géza, aki a 19. század második felében futotta meg a pályáját, korán meghalt, de hatalmas életművet hagyott hátra. Arról álmodoztam, hogy kimegyek Párizsba, mint festő. Ebből annyi valósult meg, hogy Párizsban kaptam ösztöndíjat disszertációmra. Igazából nem is voltam sikertelen, hiszen minden protekció nélkül felvettek a Képzőművészeti Főiskolára. Bekerülve azonban, észrevettem, hogy csak azon az egy osztályon, ahová én jártam, már volt két olyan fiú, akiknek irigyeltem a rajzait. Frissek voltak. Én hosszú munkával alakítottam ki azt, amit ők percek alatt. Akkor elgondoltam, hogy ha ezen az egy osztályon van két fiú, aki jobb nálam, akkor mennyi lehet az egész főiskolán, mennyi lehet az egész országban, és mennyi lehet az egész világon. Márpedig a művészetben nem érdemes középszerűnek lenni. Miközben az önkritikám ilyen erősen működött, elkezdtem fordítani Villont. Állandóan azt éreztem, hogy az enyém jobb nagy költőtársaimnál. Az egyik oldalon erős önkritika volt bennem, ami szárnyunk szegi, a másik oldalon viszont teljes önbizalom, ami magasba szárnyaltat. Ez eldöntötte a kérdést.

ERŐS KINGA

SZARKA MIKLÓS
református lelkipásztor, családterapeuta
a Református Egyház Házasság-Családsegítő Szolgálatának vezetője

Dilemmák a szerelemtől a szeretetig

A szerelem mint transzcendens élmény

Szolgálatunkat időnként olyan együtt járó fiatal párok keresik fel, akik még nem is tervezik házasságukat, de fiatal kapcsolatuk belső érzelmi disszonanciákkal küszködik. A *„folytatnám Veled, de nem tudom, hogy van-e közös jövőnk"* dilemma miatt fordulnak tanácsadóhoz. Ugyanakkor feltűnőek a házasságkötésük után 2-3 évvel bennünket felkereső, és már válságban lévő fiatal párok, akiknél a fentiekhez hasonló igen súlyos érzelmi deficitek, hiányérzetek, *„már nem szeretlek annyira"* érzetek törnek elő. Esettapasztalataink azt sejtetik, hogy az előző csoport – az együtt járók – az érzelmeik vonzásában, a szerelmi megtapasztalás által vezettetve, félretéve az együttjárás alatti disszonáns érzéseket, mégiscsak összeházasodnak, de az érzelmi disszonanciák az együttélés első évei alatt visszaköszönnek majd konfliktusok formájában jelennek meg.

A szerelmi tapasztalás egyfajta „vallásos", transzcendens élmény erejével hatott rájuk együttjárásuk hónapjai alatt. Hajlamosak arra is, hogy a szerelmi érzést „isteni üzenetként" értelmezve és értékelve bátorkodjanak a házasság megkötésére. De az együttélés első évei alatt szinte nyomon követhetően „szekularizálódnak" a másikban való csalódásaik nyomán. Adódik a kérdés, hogy az együttjárás ideje alatti disszonáns érzések nem előjelei-e a későbbi fiatal–házaspár-kapcsolati konfliktusoknak? Fel kell tennünk azt a kérdést, hogy a szerelem mennyire „isteni üzenet", mintegy bátorító jel a kapcsolat további mélyítésének irányába?

Mielőtt tovább kutatnánk a szerelmi érzés titkait, kapcsolatot összetartó kohéziós erejét, és mind ennek ellenére a párkapcsolat kezdeti válságjeleit, le kell szögeznünk a következőket:

A szerelem Isten ajándéka. Ez a csodálatos érzés ahhoz a mély álomhoz hasonlítható, amelyet Isten az első emberre bocsátott, hogy ezalatt megteremtse a kapcsolatot. Ugyanakkor ahogy van szerelem, van a szerelemből, mint mély álomból való ébredés is. A megszólaló ember immár felébredt, és két tényt állapít meg: megfogalmazza párjával való hasonlóságát: *„csontomból való csont"*, de egyidejűleg megfogalmazza a párjától való különbözőségének élményét is: *„asszonyembernek neveztessék"* (1Móz 2,21–23). Ennek a hasonlóságnak, és egyidejűleg e különbözőségnek a feldolgozása, feloldása képezi a házaspárkapcsolat első válságkorszakának feloldását, illetve terápiás gyógyítását.

A két különböző helyről, családból, családi tradícióból, és két külön kommunikációs tradícióból, néhol érték- és szokásrendszerből érkező szerelmes a „másságokat" nagyon nehezen tudja áthidalni. Sőt, ketten úgy válnak eggyé, hogy egyidejűleg és ezalatt a saját családjának értékeivel, szokásaival próbálják e fenti eggyé válást elősegíteni, realizálni.

A szerelem mítosztalanítása

A szerelem, melynek tere, témája, élménye a „MI" – átlényegül szeretetté (agapévá), melynek témája, feladata, a „TE" – azaz a te másságainak elfogadása. Sőt, a „TE" értékeinek beépítése az „én"-be, és az „én" értékeinek beépítése, közlése a „TE" felé, hogy azáltal váljon ingerés érzelem- majd tapasztalatgazdaggá a „MI". Így – évek hosszú során át – a „MI"-t nem hullámzó érzelmek teszik kiszámíthatatlanná, hanem a hűség, a megbízhatóság, a bizonyosság teszi kiszámíthatóvá és stabillá. Így, és e ponton igaz a spanyol költő, *Ninon de Lenclos* sora: *„A szerelem számtanában egy az ÉN meg egy a TE egyenlő a végtelennel"*. Így is fogalmazhatnánk: a szerelem egy sajátos mítosz, mely elveszíti mítikus jellegét, mítosztalanná válik, és a mindennapok kölcsönös áldozathozatalával, kompromisszumkészségével nemesedik.

Ennek a mítosztalanodásnak a nyomán többé nem lesz igaz, hogy a szerelem csak az érzelmek dolga, hiszen aki szeret: érez, gondolkodik és akar. Így lesz valósággá, hogy a mi szerel-

münk nemcsak a „MI" történetünk, hanem szerelmünk az „ÉN" történetem és a „TE" történeted, és így a „MI" történetünk. Így lesz valósággá, hogy a szerelmesnek – akár fiúnak, akár lánynak – nemcsak a saját érzelmei képeznek üzenetet Istentől, hanem világossá válik, hogy Istennek a szerelmes ember felé is van Igéje, azaz üzenete, akarata, szándéka. Néha olyan, ami esetleg ellene mond a szerelem érzelmi üzeneteinek. Így foszlik semmivé az az illúzió, hogy a szerelem örökké tart. A szerelem nem tart örökké, viszont a szerelem kölcsönös bizalommá, önátadássá mélyül az évek során, és így lehet része az örökkévalónak, melyben immár nem férfi és nő részesül, hiszen ott nem lesz házasság, hanem két Krisztusban megszentelt ember.

Így az is nyilvánvalóvá válik, hogy a szerelem nem oldja meg az egyéni problémákat, sőt az is világossá lesz, hogy a szerelmet az egyén megoldatlanságai rossz szokásai, deficitjei, bűnei, hibái, modortalanságai, viselkedési zavarai halálosan megsebezhetik, és éppen ezekre a sebekre lehet gyógyír a szeretet! Így derül fény arra is, hogy a szerelem árnyékában mindig ott lappang a féltékenység, a féltékenység mélyén a félelem, hogy elveszíthetlek. De, aki igazán szerelmes, azaz szeret, az nem féltékeny, tehát nem fél, hiszen meg van győződve arról, hogy senki sem szerethet Téged úgy, ahogy én szeretlek Téged, és Te szeretsz engem. Ebben a szeretetben a krisztusi önzetlenség, és bizalom tükröződik. Mikor a szerelem mitológiátlanodik, arra is fény derül, hogy a szerelem forrása nem bennem, nem benned, különösen nem a kapcsolatunkban van, hanem abban a Krisztusban, aki testté lett, és meghalt mindkettőnkért.

Ha a szerelem elveszíti mitikus jellegét, akkor azt is tisztán látjuk, hogy a szerelem nemcsak a fiatalkorban tart – mintegy a fiatalkor külön varázsa vagy kiváltsága –, hanem a szerelem az idő múlásával egyenes arányban érik. Különösen akkor, ha mi magunk személyesen, életünk során öregedve: érünk! Hiszen éretlen, néhol infantilis embereknek csak éretlen, infantilis kapcsolatuk lehet. Érett és érő embereknek érett lesz a kapcsolata, a házassága is. Olyannyira, hogy az életük vége felé, már nemcsak kapcsolódni, kötődni tudnak egymáshoz, hanem leválni is tudnak egymásról, hiszen a vége felé búcsúzniuk is kell, lassan indulva a túlsó part felé. Márpedig nem valószínű, hogy együtt indulnak, akkor is, ha ott a Krisztusban találkozhatnak egymással, mint két szent az Úrban.

Végül pedig, ha mitológiátlanodik a szerelem, akkor az is nyilvánvalóvá válik, hogy a szerelem nemcsak kettőnk ügye, ahogy korábban hittük, hanem a mi szerelmünk felelősség is másokért: gyermekünkért vagy gyermekeinkért. A ránk bízott idősekért, apánkért, anyósunkért, apósunkért, tehát szüleinkért, sőt: a gyülekezetünkben lévő, élő, kereső ránk bízottakért. Szerelmünk tehát közügy.

A szerelem mint „alapenergia"

A szerelem ahhoz az „alapenergiához" hasonlítható leginkább, mely a föld vonzásköréből kilépő űrhajót, a kilövés után kiszakítva a gravitációs erő vonzásából, föld körüli pályára juttatja. Ott fenn, a föld körüli pályán nem elementáris lendületből, hanem türelemből, lemondásból, kompromisszumkészségből vizsgáznak az űrhajó szűk kabinjában összezárt űrhajósok. Így van ez a szerelemmel, majd a szerelemből hűséggé nemesedő érzésekkel is azok életében, akik a szerelmet hűséggé párolták. Ezt a titokzatos lepárlási folyamatot „felülnézetből" Isten ajándékaképpen kapjuk, „alulnézetből" pedig tanulgatnunk kell egy életen át. Ezt a krisztusi szeretetet a mindennapokban türelemként, figyelmességként, bizalomként kell megjeleníteni.

De ugyanakkor mindez önmagunkkal szembeni harcot is jelent. A lelkigondozó házaspár–családterapeuta tapasztalata, hogy egy adott személyiségen belül néven nevezhetők azok az egyéni lelki traumák, deficitek, „kóros rögzülések", melyek ellentétes folyamatként, a szerelemnek nem a szeretetté nemesedéséhez, hanem a szerelem boldogító erőinek a lassú elillanásához vezetnek. Például, mikor a szüleiről le nem vált fiatal próbál kapcsolódni a párjához. Vagy a szerelmes öntúlértékelésben szenved, mely öntúlértékelés mint hatalmi dominanciaigény jelenik meg a párkapcsolatban. Vagy pedig a szerelmes önleértékelésben szenved, és társát önmaga belső ilyetén zavarában arra használja, hogy általa többre értékelje önmagát is. Mindezek megölik a szerelmet. Egyedül a személyes krisztusi szeretet gyógyítja az egyén, majd a házaspárkapcsolatot egyaránt.

A Családsegítő Szolgálat telefonszáma: 364-9343

Melyik gyereket válasszuk?

Egy sziámi ikreket váró asszony monológja

Heteken belül döntenünk kell arról, hogy születendő kisbabáink közül melyik maradjon életben. Szívszaggató érzés ez. Annyira szerettem volna ezeket a kislányokat, de most választanom kell közülük – az ő érdekükben. Az orvosok szerint csak egyikük számára van esély az életben maradásra.

Amikor a rutin ultrahangos vizsgálaton rájöttek az orvosok, hogy valami nincsen rendben a terhességemmel, egy világ omlott össze

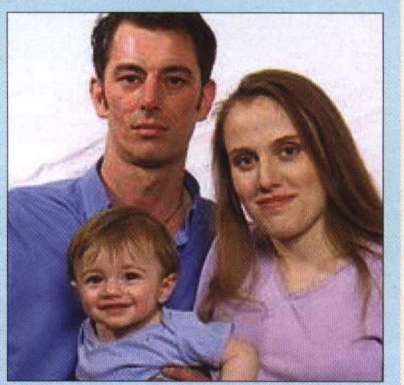

bennem. Pedig már a nevüket is kitaláltuk: Courtney és Natasha. Láttam róluk a felvételt. A picik kezüket, ahogy karolták egymást. A lábacskáikat, amelyekkel vidáman kalimpáltak. Aztán amikor elfordultak egymástól, megpillantottam összenőtt mellkasukat és az abban dobogó egy szívet. Összefacsarodott a szívem. Mi lesz most? Meg fognak mindketten halni? Vagy egyikük számára még van esély? És ha igen, melyikük legyen a kiválasztott? Az orvosok szerint Natasha az életerősebb, s közös kicsi szívük is az ő mellkasában dobog. Májusban jönnek világra. Azt hiszem, le kell mondanunk Courtney-ről, ha azt akarjuk, hogy Natasha életben maradjon. Csak egy dolog nyugtat meg. Valószínűleg Natasha és Courtney olyanok lesznek, mint két tojás, így ha egyiküknek meg is kell halnia, a másik ikertestvérében tovább fog élni számunkra. Remélem Natasha meg fog bocsátani nekem azért, hogy az ő életéért feláldozzuk Courtney-t.

BOLLA ZSUZSA

Válaszd a halált?!

Körkérdés az euthanáziáról

„A halál jogáért harcol egy asszony" – nem ritkák az ilyen és ehhez hasonló hírek napjainkban. A londoni Legfelsőbb Bíróság előtt a halálért könyörög egy 40-es éveiben járó lebénult, mozgásképtelen, de szellemileg teljesen ép asszony, akit csak a lélegeztetőgép tart életben. Ügyvédje szerint védence teljesen tudatában van annak, amit tenni szeretne, és az emberi és polgári jogok nyilatkozata szerint ehhez törvényadta lehetősége is van. Viszont a nőt kezelő orvosok szerint a készülékek kikapcsolása etikátlan és ellentétben áll orvosi esküjükkel. A hölgy gerincvelőjében megpattant egy véredény, és emiatt – a tudomány mai állása szerint – élete végig mozgásképtelen lesz, és gép fogja a lélegeztetést is végezni a magatehetetlen testen. Az ügyvéd nyilatkozata szerint nem emberséges az, amint az orvosok rákényszerítik akaratukat a magatehetetlenül szenvedő, teljesen ép agyú emberre, akire így a lassú halál vár. Még mielőtt fotelünkben ülve azon kezdenénk morfondírozni, hogy kinek mihez van joga a történetben, menjünk ki az utcára és kérdezzünk meg néhány járókelőt! Nem úgy tettem fel a kérdést, hogy „Ön szerint kell-e euthanázia Magyarországon?", hanem mindenkit hagytam beszélni.

Kutasi Imréné
nyugdíjas

Nálunk nemrég történt egy haláleset a családban. A nászasszonyom itthon halt meg, de előtte majdnem egy évig oxigénpalackok segítségével élt. Egy héten két palackot is elhasznált, és egyre kevésbé tudott felkelni, az utolsó hetekben már nem is igazán evett. Volt ugyan kórházban, de kiadták; itthon is lehetett ápolni. Én nem szeretném így leélni utolsó hónapjaimat. Gondolja csak meg, milyen szomorú a családnak is látni ezt a szenvedést! Gondozzák, ápolják, de segíteni valójában nem tudnak. Ez lenne Isten akarata?

Schneider Edit
vállalkozó

Szerintem nem minden áron kellene erőltetni ezt az „élethosszabbítást". Ha valaki 70-80 éves koráig él, és utána már éppen csak életben tartják – rossz ugyan kimondani –, de lehet, hogy jobb, ha csak addig él. Ha nekem csak 60 év van kiszabva, akkor éljek addig, de ne keserítsem meg még 10 évig a szeretteim életét. Nem azt mondom, hogy aki öreg, „altassák el", mint egy kutyát. Vannak kezelések, amelyek az életben tartást, vagy inkább vegetálást szolgálják. Vajon kell-e ez? Ezen kéne elgondolkodni…

Lázár István
vállalkozó

Amikor az ember 70-80 éves lesz, talán sokszor elege is van mindenből. Van, aki ezt elégnek is tartja, és fizikailag hiába él tovább, lelkileg már nem ér az egész semmit. Ebben természetesen nagy szerepe van a családnak, hiszen az öregeket látogatni kell, és az ételhordástól a beszélgetésig sok mindennel segíthetjük őket. De mi van azzal, aki szenved, fájdalmai vannak? A „kegyes halál" olyan nehéz – többek között – jogi kérdés, hogy szinte lehetetlen megoldani. Talán, ha maga a beteg kéri közjegyző előtt? És hogyan hagyhatja ezt jóvá a család? Szerintem ez lehetetlen helyzet.

Cs. Szabó András
kórházi főorvos

A rákosok, a sokszor gyógyíthatatlan betegek olyan nagy hittel tudnak néha élni, hogy hívő emberként is csodálom őket. A Bibliában több helyen olvashatunk betegekről, például a kiközösített leprásokról vagy a több éve vérfolyásos asszonyról, akik Jézushoz mentek, hogy meggyógyítsa őket. Hitük megtartotta őket. Ma is vannak reménytelen esetek, amikor hirtelen mégis megszűnik a komplikált áttét, és hosszú szenvedés után meggyógyul a beteg. De mi, orvosok – amellett, hogy az esküi kötelez a gyógyításra – nem tudjuk előre, hogy kivel történik ez meg.

A bevezetőként leírt helyzettel szemben több olyan példával is találkozhatunk a sajtóban, amikor valaki teljesen reménytelen helyzetben várja a csodát – ki a hitből, ki a klónozás felfedezéseiből merítve az erőt. Korunk orvosi kutatásai olyan helyzetekre is megtalálták az életbenntartó megoldást, amelyek korábban egyszerűen nem fordulhattak elő, a páciens jóval előbb meghalt, mert akkor ez volt a természetes. Mi legyen az „élőhalottakkal"? Valóban az Úr akarata mindez? Hol húznánk meg a beavatkozás határát: a vérátömlesztésnél, az újraélesztésnél, a gépi életbentartás 3. heténél? Nehéz kérdések ezek – mind a teológiának, mind pedig az egyszerű embernek. Ön, hogyan vélekedik erről? Kérem, írja meg – gondolkozzunk tovább, együtt…

Ifj. Káposzta Lajos

Éteri alternatíva

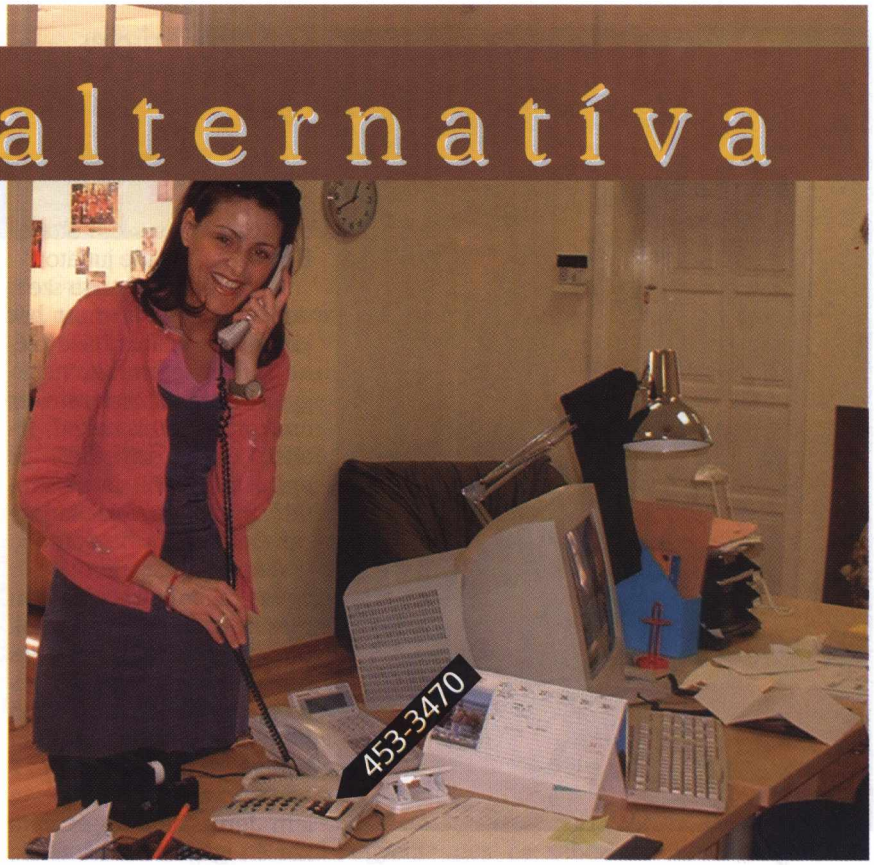

A RTV Részletes naponta 40 tévécsatorna műsorát közli, de megfelelő parabolaantennával akár még több program közül is válogathatunk. Tényleg ilyen nagy lenne a választási szabadságunk, vagy inkább csak virtuális ez a választékbőség, mivel a csatornák 80-90%-a ugyanazt kínálja? Milyen eséllyel indulhat versenybe a magyar médiapiacon egy vallási televízió, mely nevével, jelmondatával is valami mást ígér: nyugalmat akar sugározni. A Pax Televízió műsorvezetője, Prokopp Dóra válaszol az MM kérdéseire.

– Egy nemrég tematikussá vált magazin szerkesztőjeként kérdezem egy decemberben indult tematikus tévécsatorna vezetőjét, vajon jó stratégiát választottunk-e?

– Meggyőződésem, hogy igen. Világszerte tapasztalható tendencia, hogy nő az érdeklődés a tematikus magazinok és tévécsatornák iránt. Ha valakit kimondottan egy téma érdekel, az pontosan ilyen magazinokat és televíziókat keres. Népszerűek a különböző zenei, sport, természetvédő stb. csatornák.

– Valamiféle piackutatás motiválta a Pax Televízió elindítását?

– Nem annyira a hiány motiválta ezt a csatornát, hanem inkább az, hogy valamennyien, akik itt dolgozunk, megcsömörlöttünk az egyéb televíziók adta lehetőségektől. A Filmmúzeum csatorna elindításával, ha úgy tetszik egyfajta kulturális missziót vállaltunk fel. S ennek kedvező fogadtatása megmutatta, hogy vannak nézők, akik egy speciális tartalomra, kulturális szigetre vágyakoznak. Ezt igazolja a Filmmúzeum sikertörténete, ami ma már 1,1 millió háztartásban fogható Magyarországon.

– Apropó – misszió. Mit ért ezen? Beszélhetünk-e arról, hogy a Pax Televízió is missziót végez? Egyáltalán, milyen ízű szó Ön számára a misszió?

– Nincs rossz íze a számban, de nem árt tisztázni, hogy mit értünk alatta, tervezünk erről is a közeljövőben egy kerekasztal-beszélgetést. Számomra a misszió azt jelenti, hogy egy közösségben, társadalomban elhintem valamilyen jónak a létjogosultságát, ami addig ott nem szerepelt, nem volt benne az emberek tudatában.

– A Pax Televízió tehát felvállalja, hogy a keresztény értékeket közkinccsé tegye?

– Igen. Ez egy olyan televízió, ahol a néző napi 14 órában nyugalmat és értéket talál.

– Hogyan lehet 14 órát úgy megtölteni, hogy a nyugalom ne csapjon át unalomba?

– Úgy hiszem, hogy az unalom egyetlen másodperce se lopta be magát ebbe a csatornába. Eddig a Filmmúzeum volt az, amelynek programja elé bármikor bátran leültettem a gyermekeimet is. A Pax Tv is ilyen, ahol biztosan jót látnak, jót tanulhatnak az emberek.

– Miként hatnak az egyes programok a műsorvezetőre?

– Remélem, úgy fognak hatni a műsorok nézőinkre is, mint ahogyan rám hatnak. Templomjáró ember vagyok, de nem voltam semmilyen szélsőségesebb katolikus mozgalom vagy közösség tagja. A négy gyermek mellett mindig azt gondoltam, hogy majd egyszer lesz időm, hogy ezekkel a kérdésekkel is foglakozzam... Most viszont munkaidőben lehet olyan erkölcsi és belső lélektani témákról beszélgetni, amire különben, talán csak 60 éves koromban lett volna megint időm. Fantasztikus hatással van rám, hogy sok mindent megtanulhatok. A Pax Tv segítségével helyére kerülnek bennem azok a dolgok, amiket eddig nem tudtam. Meglepő változásokat indított el bennem, olyasmiket veszek észre, amikre korábban nem voltam érzékeny.

– Hallhatnánk egy példát, hogy mire gondol?

– Apróság, de a múltkor egy sportközvetítésnél felkaptam a fejem, mert a riporter indulatosan kifakadva azt mondta, hogy „az istenit"... A férjem tréfásan, meg is jegyezte, hogy milyen „paxos" lettem...

– Mit jelentenek a kerekasztal-beszélgetések ?

– Sokat tanulok ezekből is. Öten beszélgetünk különböző témákról, s ebből hárman, mindig három különböző egyház képviselői. Külön öröm, hogy ezzel a Pax Tv egyfajta fórumot is biztosít az egyházak közötti párbeszédnek.

– Néhány hónappal az indulás után vannak-e már visszajelzések a Pax Tv fogadtatásáról?

– Akadnak olyan nézőink is, akik VHS-kazettán terjesztik műsorainkat, akárcsak annak idején a szamizdat irodalmat. De reméljük, hogy ez nem a jövő, hanem egyre inkább a múlt. Először is el kell hitetnünk a kábelszolgáltatókkal, hogy fontos ez a televízió. Természetesen itt rengeteget segíthetnek a nézők, ha jelzik igényüket a szolgáltatók felé a Pax Televízió műsorainak vételére. Remélem, hogy jövő ilyenkorra már ott leszünk egymillió háztartásban...

G. P.

Georg Gessler: Halálos ítélet

Karinthy Frigyes

Barabbás

A harmadik nap alkonyán pedig kilépett a bolt keskeny kapuján és csendesen megindult az úton. Kétoldalt feketén füstölögtek a romok. Lent a kiszáradt árok fenekén találta az elsőt azok közül, akik Pilátus háza előtt kiáltották Barabbás nevét. Elfeketült nyelvvel vonított a vörös felhők felé.

Megállt előtte és csendesen így szólt:

– Itt vagyok.

Az pedig felnézett rá és zokogni kezdett.

– Rabbi! Rabbi! – zokogott.

És a mester szelíden folytatta:

– Ne sírj! Állj fel és jöjj velem. Mert visszamegyek Jeruzsálembe, Pilátus háza elé és új törvényt kérek magamra és reátok, akik Barabbást választottátok, s akikkel ezt mívelte Barabbás. A nyomorult pedig feltápászkodott és az ő öltönyét megragadta.

– Mester! – kiáltotta elfulladva és könnyek között – ó mester, jövök! Mondd meg, hogy mentsem meg magam! Mondd meg, mit tegyek! Mondd meg, mit mondjak!

– Semmit – mondta ő szelíden –, csak azt, amit három nap előtt kellett volna mondanod, mikor Pilátus megállt a tornácon és megkérdezett titeket: „Kit engedjek hát el közülük, Barabbást, a gyilkost, vagy a názáretit?"

– Ó, én bolond! – kiáltott a nyomorult fejét öklével verve – ó én bolond, aki Barabbást kiáltottam! Barabbást, aki ide juttatott!

– Jól van – folytatta szelíden a mester –, most hát jöjj velem Pilátus háza elé, ne törődj semmivel, ne figyelj semmire, csak rám, és amikor én intek neked, kiáltsd egész szívedből és egész tüdődből: „a názáretit!" mintha azt kiáltanád: „az életemet!"

Az pedig követte őt.

És találának útközben másik nyavalyást, akinek Barabbás elvette házát és feleségét és gyermekét, és szemeit kiszúratta. És ő homlokát érinté csendesen kezével és így szólt:

– Én vagyok az. Jöjj velem Jeruzsálembe, és amikor én kezemmel érintelek, kiáltsad: „a názáretit!" mintha azt kiáltanád: „a házamat! A gyermekemet! A szemem világát!"

Az pedig felzokogott és követte őt.

És találtak még másikat is, kinek kezei és lábai kötéllel voltak összekötve és nyakára hurkolva, őt magát pedig arccal lefelé bűzhödt mocsárba nyomta le Barabbás, tetvek és csúszómászók közé. És odament hozzá és megoldotta kötelékeit és így szólt:

– Ismerlek téged. Te költő voltál, aki a lélek rajongó repülését hirdetted. Jöjj velem és amikor intek, kiáltsd: „a názáretit!" mintha ezt kiáltanád: „a szabadságot! A léleknek és gondolatnak szabadságát!"

Az pedig megcsókolta az ő saruját és csak a szemével könyörgött, mert a szája még tele volt sárral. És így mentek tovább és egyre több béna és sánta és nyomorult bélpoklos csatlakozott hozzájuk, akiket Barabbás tönkretett. És mindegyik, külön-külön, zokogva verte mellét és könyörgött neki, hogy intsen majd, ha kiáltani kell: „a názáretit!" mintha azt kiáltanák: békesség! Békesség! Békesség e földön!"

Estére pedig megérkeztek Jeruzsálembe, Pilátus háza elé.

Pilátus a tornácon ült és estebédjét költötte Barabbással, a gyilkossal. Kövéren és fénylő arccal ültek ott, nehéz borokat ittak és drága ételeket ettek arany edények fenekéről.

Skarlátpiros palástjuk messze világított. A názáreti pedig, élén a sokaságnak, mely követte őt, a tornác elé járult és felemelvén átszegezett kezeit, szelíden szólni kezdett:

– A pászkák ünnepe nem múlt még el, Pilátus. Törvény és szokás, hogy húsvétkor egyikét az elítélteknek elbocsássad, úgy, ahogy a nép kívánja. A nép Barabbást kívánta s engem megfeszítettek – de vissza kellett térnem halottaimból, mert láttam, hogy a nép nem tudta, mit cselekszik. E sokaság mögöttem megismerte Barabbást és most új törvényt akar, – kérdezd meg őket újból, amint az törvénykönyveinkben meg vagyon írva.

Pilátus pedig gondolkodott, aztán vállat vont s kiállván a tornác szélére, csodálkozva nézett végig a sokaságon és szólt:

– Hát kit bocsássak el már most, Barabbást vagy a názáretit?

És ekkor ő intett nekik.

És ekkor zúgás támadt s mint a mennydürgés zengett fel a sokaság. És a sokaság ezt kiáltá: „Barabbást!"

És rémültem néztek egymásra, mert külön-külön mindegyik azt kiáltotta: „a názáretit!" A mester pedig halovány lett és megfordulván, végignézett rajtuk. És külön-külön meg-ismeré mindegyiken az ő arcát, de e sok arcból egyetlen arc lett az esti homályban, óriási fej, mely ostobán és gonoszul és szemtelenül vigyorgott az ő arcába, véres szemei hunyorogtak és szájából bűzös lé szivárgott és torkából úgy bömbölt rekedten: „Barabbás!" mintha azt hörögné: „halál! Halál! Halál!" Pilátus pedig zavartan lesütötte az ő szemeit és mondá neki: „Te látod..." Ő pedig bólintott fejével és csendesen felmenvén a lépcsőn, kinyújtotta a kezeit a hóhér felé, hogy kötözze meg.

„Nem azt teszem, amit akarok, a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat... Én nyomorult ember! Ki szabadít meg ebből a halálra ítélt testből? Hála Istennek, a mi Urunk Jézus Krisztus!"

(Pál apostol)

Közös döntéseink

ANDORKA ESZTER
Az Evangélikus Hittudományi Egyetem doktorandusza

Karinthy Frigyes *Barabbás* című novellája a közösség és a döntés, a közös választás problémakörére irányítja figyelmünket. Sokféle közösségi választás részesei vagyunk – a parlamenti választásoktól a társasházi közös költség meghatározásán át a családi kirándulás útvonalával kapcsolatos döntésekig. Ha a szabad döntés képessége az egyik alapvető ismérve az embervoltnak, s kiváltsága az embernek, a közösségi döntés az emberi közösségek különös lehetősége. Egy emberi közösség képes arra, hogy ne csak beidegződések és hierarchikus viszonyok alapján döntsön sorsáról, hanem összetegye és megossza egymással a tudását, megérzéseit, félelmeit, és közös álláspontot alakítson ki.

A választás első lépése a választási helyzet felismerése. Fogyasztói civilizációnk folyamatosan a döntés illúziója által próbál eltéríteni bennünket a valódi döntésektől: nemrégiben okozott botrányt egy kólareklám, mely a visszaváltható és az eldobandó kólásflakon közti választásra lelkesített – szégyenletes módon az utóbbi javára –, de evidenciává tette, hogy kólát iszunk. Másik jellegzetes csúsztatása a reklámoknak, hogy felforgatják a döntések hierarchiáját: apró fogyasztói választásokból – milyen csokoládét vegyünk? – így lesz örök értékek feletti döntés: *„A szeretet íze."*

Dorothee Sölle neves német teológus szerint Isten sokszor az imádságon, s különösen is a közösségi imádságon át vezet rá, hogy valóban döntési helyzetben vagyunk, hogy cselekedhetünk azért, amire vágyódunk. *„Az imádságban* – írja Sölle – *az ember magára veszi a felelősséget Isten Országának eljöveteléért."* Az imádság nem alibi a passzivitásunkhoz, éppen ellenkezőleg, az Istennel való aktív együttmunkálkodás útja. Karinthy novellája prófétai látással előlegez meg egy tapasztalatot, melyet a második világháborúban milliók élltek át: egyenként mind *„Jézust"* kiáltunk, *„Békességet"* kiáltunk, és mégis a végeredmény *„Barabbást"* és *„Halált"*. Az igaz imádság kiutat jelenthet ebből a körből, megkérdőjelezi a közmegegyezéseinket, s megmutathatja, hogyan szegülhet ellene az ember a gonosz tendenciáknak. Kivételesen szerencsések vagyunk mi, magyarok, hogy nemzeti himnuszunk egy valódi, biblikus szellemben fogant imádság, mely lehetséges kiindulópontja, mintája közösségi imádságainknak.

Minden közösségi választást egyéni döntések adnak össze. Minden közösségi döntésben elsőként egyedül vagyunk, egyedül kell álláspontot választanunk. Választhatja az ember azt, hogy valamelyik kínálkozó lehetőség szószólójává válik, vagy azt, hogy csendben marad, s csak szavazata által fejezi ki akaratát. A döntés függ a személyiségünktől, a közösségben elfoglalt helyünktől, sőt attól is, mennyire vagyunk elkötelezettjei a szóban forgó ügynek.

Mindenképpen többet kockáztat az, aki a többiek álláspontjának aktív alakítása mellett dönt: visszautasíthatják, nevetségessé válhat. Vagy, ami még kínosabb tud lenni, hallgatnak ránk, s aztán minden nehézségért mi érezzük rosszul magunkat. De vonzó is, hogy egy egész család, gyülekezet, vagy egy ország hallgasson a szavunkra, és nagyszerű érzés, ha valamit igazán jól tudtunk alakítani. Újra meg újra meg kell azonban vizsgálnunk felelősségvállalásunk vagy éppen háttérbehúzódásunk motívumait: olyan szerepek ezek, melyekbe könnyű beleragadni, könnyű sodródni a mások véleményével, vagy megszokásból hatalmaskodni. Ha nem figyelünk, újra meg újra Barabbást választjuk a tömeg hangjával.

„Szabadság ott is lehet, ahol nem gondolnak Istenre. De ráeszmélni csak az eszmél rá saját szabadságára, aki Istent ismeri" – mondja *Jelenits István* piarista szerzetes-tanár. Hozzátehetjük: kevés dolog nyit meg úgy Isten kegyelme felé, mint a szembesülés saját jó és rossz választásainkkal, szépséges és sebezhető szabadságunkkal. Egy imádkozó közösség remélheti, hogy bölcsebben választ majd – egy döntéseivel becsülettel vívódó közösségnek pedig esélye van arra, hogy imádkozó közösséggé formálódjon.

Isten nem tart pór

Az ember élete során számtalan esetben mond igent vagy nemet, adott helyzetekben passzív magatartásával hoz meg egy döntést, – de tény: általában nincs annyi választási lehetősége, mint egy politikai választáson. Mire ezek a sorok megjelennek, már túl leszünk a parlamenti választásokon. Sok indulat, sok felszínre törő feszültség kísérte az idei választási kampányt. Reuss András, a Hittudományi Egyetem Rendszeres Teológiai Tanszékének vezetőjét kérdezzük: hogyan látja, tudunk-e élni jogunkkal, hogy szabadon választhatunk?

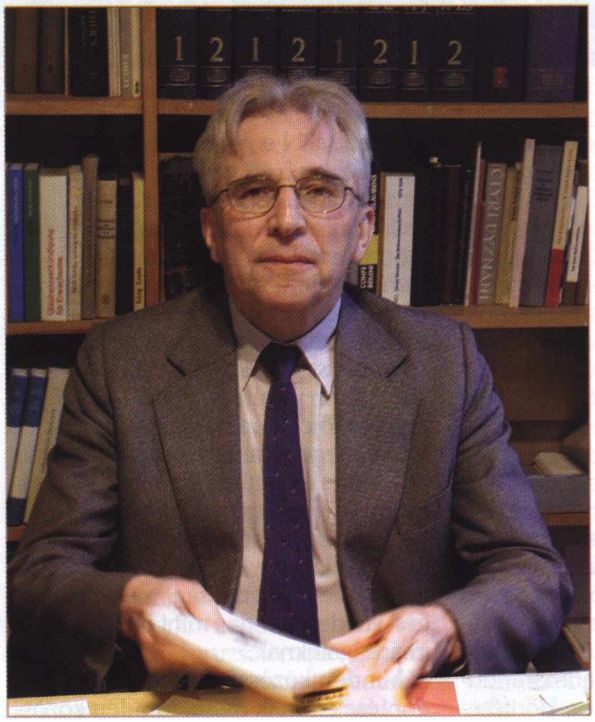

A politikai ügyek emberi mérlegelés ügyei. Amikor egy-egy párt programjáról vitatkozunk, valójában arról kellene beszélnünk, hogy van egy adott feladat, amelynek jó megoldását többféle tisztességes úton el lehet érni. Azt hiszem, valójában nem az alapvető cél, vagyis a békére, toleranciára, tisztességre, szeretetre, megbecsülésre épített társadalmi rend tekintetében kellene, hogy vitázzanak az egyes pártok egymással. Az igazi kérdés az, hogy ezt a célt hogyan érhetjük el? A párbeszédet – vitát – erről kell folytatni, és az erre adott válaszok alapján kell megmérettetniük a pártoknak. Nagy előrelépés lenne az immár 12 éves demokráciában, ha a politikai szervezetek egymást nem *ellenségnek*, hanem *ellenfélnek* tekintenék. Sok felesleges indulattól kímélné meg ez a választókat is. Lehet, hogy ez ma még idealizmus...?

– S az egyház mennyire hallassa a hangját? Mi egyeztethető össze a küldetésével?

– Természetes, hogy az egyházban élő emberek között is különböző politikai felfogások vannak. Elképzelhetőnek, sőt, szükségesnek tartanám, hogy ezek békében megférjenek egymással az egyházban úgy, hogy Krisztusban testvéreknek tartjuk egymást. Sokszínűek vagyunk, egyazon kérdésről ki-ki egészen máshogy vélekedik. Itt is hangsúlyoznám, hogy a cél az, amiben egyezségre kell jutnunk, az odavezető utakon pedig építően lehet vitatkozni. Egyébként úgy vélem, a mi történelmi távlatban „fiatal" demokráciánkban, minden részletét tekintve még nem alakult ki és még nem rögzült teljesen az egyházak pontos közjogi helyzete. Ebben a helyzetben érthető, ha az egyházak magatartását nagyban befolyásolják a politikai szereplőknek az egyházakkal kapcsolatos elképzelései és tervei. Mindazonáltal szükségesnek tartom, hogy az egyházak ne csak a maguk sajátos érdekei szerint foglaljanak állást, hanem a közös emberi értékek érdekében is szóljanak. Ezek a közös emberi értékek, vagy az emberiség nagy ügyei például: a másik ember megbecsülése, a teremtett világgal harmóniában élni, béke, igazságosság, szegények és hátrányos helyzetűek, a „kicsinyek" felkarolása, a kirekesztő magatartástól való elfordulás stb. De hát ezek a dolgok függetlenek a négyévenkénti választásoktól, az egyház egyetemes küldetéséhez, az evangéliumból fakadó keresztény élethez tartozik ezeknek a védelme. A szabadsággal tudni kell élni, mert ajándék, de azzal a felelősséggel, amelyet hitünk szerint Isten nekünk adott és amelyet majd számon is kér rajtunk.

– Hogyan jelenik meg a szabad választás lehetősége a teremtő Isten és az ő gyermeke, az ember kapcsolatában?

– Isten Atyaként vezet bennünket, de nem tart pórázon, nem zár be egy ketrecbe. Adott esetben azt is megengedi, hogy olyat tegyünk, ami nincs tetszésére. Isten olyan Atya, aki hagyja, hogy hibázzunk, vétkezzünk, de nem hagy el. És később azt is beláttatja, hogy nem úgy kellett volna tenni. Bizonyára mindenki tud olyan példát hozni az életéből, hogy „mi lett volna, ha Isten ezt vagy azt nem engedte volna megtörténni". De ezzel nem azt akarom mondani, hogy szükséges a rossz választás, a rossz út. A döntő az, hogy Isten a rosszból is képes jót kihozni, ahogyan azt például József és testvéreinek történetében látjuk. Vagy vegyük a tékozló fiú példázatát: mire tanít általa Jézus? Egyrészt, hogy nem szükséges, hogy mindenki tékozló fiúvá váljon, hiszen a másik fiú, aki otthon marad, az atyai házban, másként dönt – másrészt viszont az az igazság, hogy tékozló fiak vagyunk. Járunk olyan utakat, amelyeknek Isten nem örül. De akkor sem hagy el, – ha más-

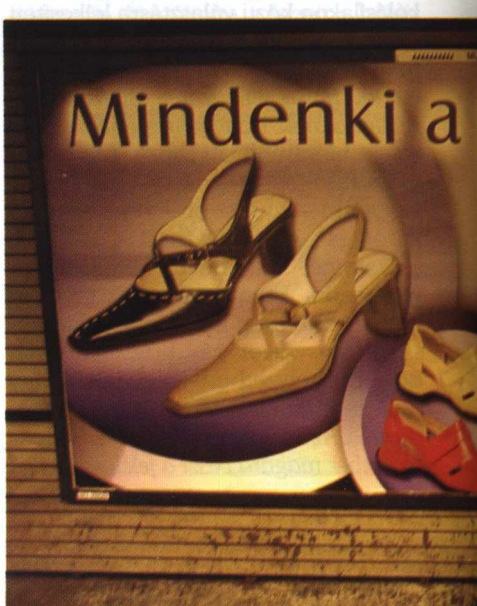

ázon...

ként nem, mint egy „nagy hiány", egy vágyakozás, jelen van. „Utaitokat fejetekhez verem..." – mondja Ézsaiás próféta. Luther Márton is többek között erre mutat rá, amikor a törvényről beszél, azaz, hogy mire megyünk Isten nélkül?! S hogy mennyire élünk vagy visszaélünk az Istentől kapott választási lehetőségeinkkel? Veszedelmesnek azt tartom, hogy bár sok ember tékozol, de aztán nem tér haza soha az atyai házba. Végig kellene gondolnunk, sokkal többször, mint ahogy tesszük, hogy nem az utolsó lehetőségünket játsszuk-e el? Hiszen kegyelem, hogy van még idő visszatérni Istenhez, mert türelme nem fogyott el irántunk.

– Etikai szempontból mi határozza még meg a választásainkat?

– Nem csupán az, hogy mire vagyunk képesek, hanem döntően az, hogy kinek tartjuk az embert? Amikor az emberről beszélünk, akkor közben Istenről is beszélünk-e? Az élet perspektíváját tekintve, kik/mik vagyunk? Érzünk-e felelősséget Isten előtt? Fontos szempont ez, hiszen Isten számon kéri rajtunk a felebarátot! Továbbá, hogy az élet dolgaiban – mondjuk – 70-80 év távlatában gondolkodunk-e, vagy az örökkévalóság távlatában? Nagy különbség! Keresztényként nem immanens, földi mértékkel húzzuk a vonalat, mert hisszük, hogy van folytatás Istennél. Más értéke lesz a dolgoknak, ha így tekintünk rájuk. Az élet, a világ nem a mi tulajdonunk, annak csak sáfárai vagyunk. Egy időre ránk van bízva, de mégis csak vendégek vagyunk itt.

K. D.

„Közöttetek nem ez a rend"

Választások az egyházban

HAFENSCHER KÁROLY
lelkész, országos irodaigazgató

Az egyházban is választunk. A kétezer éves keresztény tradíció a bibliai koroktól kezdve ismeri a választás gyakorlatát. Az egyháztörténet egynegyede – a protestáns egyháztörténet – ismeri a választás széleskörű használatát. Mi, evangélikusok, alapjában véve demokratikus gondolkodásúak vagyunk. Néha az előnyét élvezzük ennek, néha a következményei alatt nyögünk. Az egyházi élet minden szintjén megszokott a választás. Választunk presbitert, gondnokot, felügyelőt, lelkészt, esperest, igazgatót és püspököt. Van, kit „életfogytiglan"-ra, van kit határozott időre, van, akit pedig egy-egy ciklusra. Nemrégiben éltük át hazánk evangélikusságának körében az általános választást, közben itt-ott-amott a szolgálat stafétabotjának továbbadása kapcsán választunk. Hamarosan pedig ismét püspökválasztásra kerül sor.

Választunk. Mi, bölcs belátású, „demokráciahívő" egyházi polgárok. Azután érezzük, amit egy 20. századi nagy politikus így mondott: *„a demokrácia az egyik legrosszabb forma, de nincs jobb..."* Rájövünk arra, hogy a választók nincsenek minden esetben a megfontolt döntéshez szükséges információk birtokában, a háttérben lobbik húzódnak meg (netán még manipulációk is), és az eredmény sem olyan problémamentes, mint amit a választási „győzelem" eufóriájában reméltünk, gondoltunk. És mégsem ugyanaz a választás az egyházban, mint a politikai, társadalmi életben vagy a civil szférában. Mások a célok és mások az indítékok. Más a kontroll.

Mások a célok: nem egyszerűen egy jó csapatot, egy kiváló vezetőt szeretnénk látni, akik a közösség javán dolgoznak. Szolgálatra hívunk-választunk, Jézus ügyének szolgálatára, Isten országának építésére.

Mások az indítékok is. Nem egy vezető – a közösség számára is hasznos – önmegvalósításáról van szó, hanem arról, hogy a választók olyan embert, olyan szolgálattevőket találjanak, akik hajlandók a Lélek eszközei lenni, Krisztus tanítványaiként működni, az Atya engedelmes gyermekeinek megmaradni.

És más a kontroll! Talán ez a legfontosabb, leglátványosabb az egyházi választások sajátosságaiban. Itt nem egyszerűen a társadalmi kontrollnak kell működnie. Itt nem emberek véleménye az igazán izgalmas. Tudjuk jól, hogy az egyházi közvélemény is milyen könnyen deformálódik. Itt egyedül Isten igéje és az emberré lett ige, Jézus Krisztus „véleménye" a döntő. Mindent ennek, mindent Neki kell alárendelni. Az Ő tekintélye a fontos – nem a többség vagy a kisebbség véleménye a mérvadó.

Mert az egyház – ha valóban egyház akar maradni – nem a demokrácia, hanem a *theokrácia* helye. Az Isten uralmának helye. Választási gyakorlatunk is az ő akaratának megvalósulását, hatalmának közöttünk való kiteljesedését kell szolgálnia. Jézus szava a szolgálatról sokatmondó lehet a választások ügyében is. *„A királyok hatalmaskodnak, de közöttetek nem ez a rend..."*

A választás az egyházban eszköz. Csak eszköz. Azért kell a választásokhoz információáramlás, azért fontos, hogy imádság kísérje és járja át az egész procedúrát, azért fontos az igére figyelő lelkiismeret ébrentartása, hogy ne átkozott, hanem áldott eszköz lehessen. Eszköz Isten országának építésére. Nem érdekek – egyéni- és csoportérdekek – érvényesítésére, hanem Isten országának építésére. Az ördög munkáját nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Ahol választások vannak, ott az ördög az ember szívében hatalomvágyat ébreszt. Ne adjuk meg ezt az esélyt neki.

Válaszd az életet!

Az Ótestámentum üzenete a választásról

MARC CHAGALL: MÓZES AZ ÉGŐ CSIPKEBOKOR ELŐTT

VARGA GYÖNGYI
Az Evangélikus Hittudományi Egyetem doktorandusza

Az ember önállósága

Egyik tanítványa megkérdezte *Baal Sémet*, a híres caddikot:

– Hogy történhet meg, hogy valaki, aki Istenen csüng, és közel tudja magát őhozzá, néha azt tapasztalja, hogy kapcsolatuk megszakad, és eltávolodik Istentől?

A Baal Sém a következő magyarázatot adta:

– Ha az apa meg akarja tanítani a kisfiát járni, először maga elé állítja, és két kezét kétoldalt elétartja, hogy az el ne essen; így halad a kisfiú apja felé annak kezei között. Mihelyt azonban közelebb ér az apjához, az kicsit távolabb lép, miközben a két kezét továbbra is széttárja. És ez így történik mindaddig, amíg a gyermek meg nem tanul járni.

Az Ószövetség sokszor vall arról, hogy Jahve az embert megajándékozta az egyik legnagyobb és legnagyszerűbb kinccsel: a *szabadsággal*. Az ember méltósága abban áll, hogy Teremtője komolyan veszi őt, tiszteletben tartja döntéseit, választásait. Isten nem marionettbábot, hanem az emberségében és emberségéért felelős, szuverén lényt alkotott. Ez az ember *nagy lehetősége* és *nagy kísértése* is egyben.

Dag Hammarksjöld írta: *„Isten nem hal meg azon a napon, amikor többé már nem hiszünk egy személyes Istenben, de mi meghalunk akkor, amikor az életünket már nem ragyogja be a csodálkozásnak az a naponta megújuló, állandó sugárzása, amelynek a forrása minden értelmen túl van."*

Isten mégsem hagyja magára az embert döntésében: megmutatja magát, útmutatóvá, élet-jellé válik, hogy benne, és egyedül benne találjuk meg létünk, boldogságunk értelmét.

Szabadság és szabadítás

A járni tanuló kisgyermek példája egész Izraelre vonatkoztatható: az önálló lépéseket próbálgató „választott népet" Isten karjai vigyázzák, de nem fogják két kézzel. Neki, magának kell megtanulnia járni: vállalni a döntéseket, kihívásokat, még kudarcok, bukások árán is. Hiszen szabad nép. Egyetlen kötöttsége abban áll, hogy Jahvéhez tartozik, a vele kötött szövetség értelmében. Ezt a szövetséget Izrael egyoldalúan fel is bonthatja, semmibe veheti.

A *Bírák könyve* az egyik legszemléletesebb példája annak, hogy miként távolodhat el a nép Istentől, milyen következményekkel kell, hogy számoljon ennek nyomán, és végül mi jelentheti egyedül a szabadulás útját. A szabad nép újra és újra szabadításra szorul: Isten irgalmára döntései felülvizsgálásához, rossz választásai megbocsátására. Izrael egész történelmi léte is példázza ezt.

Azonban nem csak egy közösség, nép, de az egyén életében is igaz, hogy választania kell, s hogy szabad választania a jót, az igazat. A 25. zsoltár 12. versében ezt olvassuk: *„Azt az embert, aki féli az Urat, oktatja ő, hogy melyik utat válassza."* Az itt és most naponkénti döntéseiben, harcaiban egyetlen szilárd, biztos pont Isten jelenvalósága, szeretete és hívása. Elhívása az áldás és az élet útjára.

➤➤➤

Áldás vagy átok

Mózes 5. könyvének 28. és 30. fejezete az emberi döntés szabadságát hozza közel hozzánk. Izrael ott áll az ígéret földjének határán, Mózes utolsó intelmeit hallgatja. Választania kell. Nagy a tét: áldás és átok, élet és halál áll előtte. Csak két út, két lehetőség. Szabadon dönthet az élet és a halál útja között. Ha hallgat Izrael Jahve szavára, és engedelmesen megtartja rendelkezéseit, akkor Istennek öröme telik népében: áldott lesz a városban és a mezőn, áldott lesz jártában-keltében, bővelkedővé teszi őt Isten minden munkájában, családi életében és javaiban.

Viszont, ha rosszul dönt, az átkot kapja osztályrészéül. Az átok valóságát nagyon szemléletesen tárja elénk 5Móz 28,15–68. Ebben a hosszú felsorolásban – minden bizonnyal elrettentő célzattal – fenyegető jövendölésként fogalmazódik meg a negatív áldás mint a helytelen választás konzekvenciája.

Izrael számára történelmi és egzisztenciális tapasztalattá vált mindkét lehetőség. Nincs ez másként a mi életünkben sem. Rajtunk áll, a mi döntéseinken, hogy az áldás vagy az átok valóságát tapasztaljuk-e meg.

MARC CHAGALL: PRÓFÉTAI ÜZENET...

Isten már választott

Isten kiválasztott egy népet, amely bár kisebb minden népnél, mégis szívéhez közel áll. Elkötelezte magát Izrael iránt, azonban választ – választást – vár népétől is. Mózes intelmeiben nagyon határozottan a jó választásra hívja a rábízottakat: *„Lásd, eléd adtam ma az életet és a jót, de a halált és a rosszat is. Ezért parancsolom ma neked, hogy szeresd Istenedet, az Urat, járj az ő útjain, tartsd meg parancsolatait, rendelkezéseit és döntéseit, és akkor élni és szaporodni fogsz, mert megáld téged Istened, az Úr."* Mózes Istent magával az élettel azonosítja. Ő egyedül az út, a mellette való döntés, elkötelezettség az egyetlen igaz választás. Ezért hangzik a hívás minden ember számára: *Válaszd azért az életet!*

A szeretet: az élet útja

Tanítványai megkérdezték egyszer a zloczówi maggidot (tanítót):

– Az áll a Talmudban, hogy Ábrahám atyánk a törvény egészét megtartotta. Hogyan lehetséges ez, hiszen akkor még nem kapta meg a törvényt?

– Semmi másra nincs szükség, mint Istent szeretni. Ha csinálsz valamit, és azt veszed észre, hogy csökkenti szeretetedet, tudd meg, hogy bűn az; ha pedig olyasvalamit csinálsz, amelynél szereteted növekedését észleled, tudd meg, hogy szándékod Isten akaratába torkollik. Így tett Ábrahám is.

Az élet útja: Isten szeretete. Az Élet: a távlat földi életünkön túl, Isten irántunk való szeretetéből vár ránk. Az ember igaz válasza erre az életre szóló nagy lehetőségre az *igen*: Isten választása – a hit ragaszkodásával, Isten szeretetében gyökerező szeretettel.

Így válik naponkénti tapasztalattá, megélt örömmé a régi zsoltár-hitvallás: *„Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobbodon."*

MARC CHAGALL: AZ ÉLET

Fordított választás

FABINY TAMÁS
Az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense

RAFFAELLO: A NAGY HALFOGÁS

Az ember újra és újra választás elé kerül. Dönteni kell iskola és lakóhely mellett, választani lehet egyebek között barátot, hitvest, pártot és hivatást. Felületes megközelítésben azt hihetnénk, hogy a hittel is hasonló a helyzet, hiszen az ember – különböző előzmények nyomán – dönt Isten mellett. Egy ilyen elkötelező döntés valóban hozzátartozik a keresztény élethez, ám az Újszövetség újra és újra hangsúlyozza, hogy az első lépést nem az ember, hanem az Isten teszi meg. János apostol ezt így fogalmazza meg: *„Mi tehát azért szeretünk, mert ő előbb szeretett minket."* Erre és az ehhez kapcsolódó igehelyekre hivatkozva tanítja az egyház a *gratia praeveniens*-t, vagyis az elénk jövő, a mi döntésünket megelőző isteni kegyelmet. Erre a kegyelemre tekintve keresztelünk gyerekeket, hiszen mielőtt valaki tudatosan Isten mellett dönthetne, Isten már döntött mellette. Ebben a szellemben mondja Jézus is tanítványainak: *„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket."* Sajátos összefüggést mutat ezzel Weöres Sándor egyik verse: *„Én keresem a hitemet, / a hitem engem majd megtalál."*

Az alábbiakban három példa segítségével vizsgáljuk meg a programbeszédnek is minősíthető fenti jézusi mondat mindennapi érvényességét. Három olyan történetet villantunk fel, amelyben erre a választásra sor kerül.

„Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!"

Lukács tudósít annak a Péternek az elhívásáról, aki eredetileg halászember volt. Mint ilyen, bizonyára jól ismerte mestersége fortélyait. Tudnia kellett, hogy ha egész éjjel hiába fáradoztak, akkor nappal még kevesebb reményük marad a halfogásra. Ezért aztán társaival együtt már éppen a hálókat mossa, és készülne hazafelé, amikor Jézus megszólítja. Péternek aligha jutna eszébe a kezdeményezés, de a környéken már nyilván jól ismert Jézus szavának nem tud ellenállni, és az ő kérésére a mélyre evez, és ismét kiveti a hálót. Jézus szava gyakran meghökkentő. Ahogy most fényes nappal hív fel halászatra, úgy máskor egy pásztorról beszél, aki 99 bárányt hátrahagy egyetlen oktalan állat bajba jutása miatt, vagy a sírókat és az üldözötteket mondja boldognak, a gyermekeket állítja példaképül, az ellenség szeretetére indít, vagy éppen a bűnösöknek bocsát meg.

Péter átéli a csodát: mégiscsak érdemes volt Jézus szavára hallgatni, hiszen csak úgy szakadoznak a hálók. Péter ebben a pillanatban megsejt valamit Jézus végtelenségéből, átélve saját végességét. A Szenttel való találkozás egyértelművé teszi saját profanitását. Ezért mondja: *„Távozz, tőlem, Uram, mert bűnös vagyok!"* Hajója a Genezáret-tó hullámain, lelke pedig vonzások és taszítások között hánykolódik. Egyrészt lenyűgözte a Jézusban megtapasztalható tisztaság, másrészt menekülni akar előle, mert a feje búbjáig bűnösnek érzi magát. Ám mindez csak a kezdet. Jézus nem arra választotta ki Pétert, hogy eddigi hivatásában a szakma elismert mestere legyen, hanem pályamódosításra szólítja őt fel: *„Ne félj, ezentúl emberhalász leszel!"* Jézus szava azért hiteles, mert maga is emberhalász volt: életeket mentett meg a pusztulástól, lehatolt a fájdalom mélyére, meglátott titkolt könnyeket, meghallott elfojtott sóhajokat és megmentett örvénybe jutott életeket. Nem Péter választotta Jézust, hanem Jézus Pétert. Keservesen átvirrasztott éjszakák és csüggedt reggelek vigasza lehet ez a tény.

„Zákeus, szállj le hamar!"

Közismert tény, hogy az újszövetségi korban nemcsak azért nem szerették a vámszedőket a zsidók, mert azok az emberek zsebében turkáltak, hanem azért sem, mert az elnyomó Római Birodalom eszközei voltak. Lukács éppen egy ilyen népszerűtlen figurát mutat be, a fővámszedő Zákeus személyében. A nyilván népszerűtlen

➤➤➤

Zákeus egyéni balszerencséjét apró termete jelentette: Kistermetű lévén, nem láthatta az előtte tolongó sokaságtól a Jerikóba érkező Jézust. Akár azt is el lehet képzelni, hogy sokan tudatosan eléálltak, előtte falként összezárultak a vállak, sőt a tömegben észrevétlenül talán még oldalba is taszíthatták. Zákeusnak mentő ötlete támadt: előre futott, és egy fügefára mászva akarta Jézust látni. Nem tudjuk, pontosan mi indította Zákeust erre. Azt azonban valószínűsíthetjük, hogy tisztes távolból csak szemlélődni akart. Inkognitóban próbált maradni. Ahogy egykor Ádám fügefalevéllel takarózott, úgy most Zákeus próbál elrejtőzni. Nem szerette volna, ha bármilyen szempontból következményei lennének annak, hogy kíváncsisága kivitte a jerikói útra.

Zákeust azonban meglepetés éri. Amikor Jézus észrevette őt, és megállt a fügefa alatt, rá kellett döbbennie, hogy bár ő csak félszívvel kereste Jézust, Jézus igazából kereste őt. Mert a Názáreti nem rohant tovább, mint egy kampánykörúton járó politikus, aki minél több emberrel kíván találkozni, hanem számára az egy, az egyetlen a fontos. Akkor is, ha az az egy éppen lapul és rejtőzködik. Néven szólítja: *„Zákeus, szállj le hamar!"* Jól hallja: Jézus fel akarja vele venni a kapcsolatot! Nevén szólítja. Ezt a nevet eddig csak utálattal vegyes borzongással, vagy éppen dörgölődző hízelgéssel ejtették ki... Hiába akart Zákeus névtelen maradni: Jézus néven szólítja őt... Mert nem ő választja Jézust, hanem Jézus választja ki őt... Ekkor újabb meglepetés éri a fővámszedőt: *„ma a te házadban kell megszállnom"*, mondja neki Jézus. Fontos a „ma" és fontos a „kell". Előbbi arra utal, hogy Jézus konkrét időben szólítja meg az embert, s a választ nem lehet halogatni. Az utóbbi, a „kell" pedig azt fejezi ki, hogy itt nem véletlen találkozásról, hanem Istentől rendelt szükségszerűségről van szó. Jézus a jerikói tömegből éppen Zákeust választja ki. Hiába rejtőzne: hallotta nevét, ki kellett mozdulnia biztonságos megfigyelőállásából, hiszen Jézus belépett az életébe. Ekkor éri Zákeust a harmadik meglepetés, amelyet saját magán tapasztal: indítva érzi magát arra, hogy vagyona felét a szegényeknek adja, s a kizsarolt javakat négyszeresen megtérítse. Sok mai, rejtőzve-kereső Zákeus is részese lehet ilyen embert átformáló csodának. Mert nem mi választjuk Jézust, hanem Jézus választ minket.

„Miért kergetsz engem?"

Ugyancsak Lukács tudósít egy harmadik ember kiválasztásáról. Az Apostolok cselekedeteiről szóló könyvben olvashatjuk Saul elhívásának történetét. Az ő példája igazolja talán legszemléletesebben a jézusi tételt: *„nem ti választottatok ki engem..."* Közismert ugyanis, micsoda öldöklésétől lihegő „szent" harag űzte Sault Damaszkuszba, hogy Jézus tanítványait rabláncra fűzve börtönbe vesse. Ám alighogy hozzákezdett gyalázatos munkájához, a feltámadott Jézus őt is megtalálta. Zákeushoz hasonlóan ő is a nevét hallotta, majd a *„miért üldözöl engem?"* kérdéssel kellett szembesülnie. Szó se róla, valóban üldözte Krisztust és az ő egyházát Saul, érdekes azonban ennek a kérdésnek Károli által fordított változata: *„miért kergetsz engem?"* Talán azért, mert utol akarta érni? Szíve mélyén talán már kereste? Olyasmit érezhetett, amiről közel kétezer évvel később József Attila írt: *„hogy valljalak, s tagadjalak / segíts meg mindkét szükségemben."* Tény az, hogy a látomás, a vakító fényesség hatására Saul a földre zuhant, és megvakult. Aligha így képzelte a damaszkuszi bevonulást.

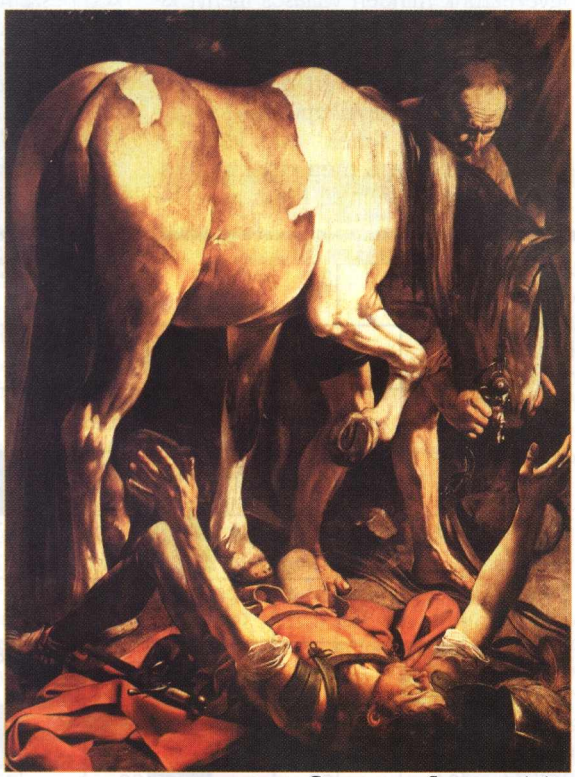

CARAVAGGIO: SAUL MEGTÉRÉSE

A Jézussal való találkozás járhat ilyen megrázkódtatással. Az ószövetségi Jákób is belesántult az Istennel való viaskodásba. Ám éppen ezen a tragédián keresztül formálta Sault az Isten. Az történt vele, amit a 20. században Ady írt: *„Megvakultak hiú szemeim, / meghalt ifjúságom. / De őt a fényest, nagyszerűt / mindörökre látom."* Saul visszakérdez: *„Ki vagy, Uram?"* A rémület kérdése ez? Talán az Isten-keresésé! Hiszen miután Jézus kiválasztotta és elhívta őt, egész további életében ezt feszegette: ki vagy, Uram? Miután viszontválaszában Jézus azonosítja magát az üldözöttekkel: *„én vagyok, Jézus, akit te üldözöl"* – feladattal bízza meg Sault. *„Kelj fel, menj a városba!"* Vagyis nem akarja, hogy a lováról lezuhant Pál örökké a porban maradjon. Ellenkezőleg: *a „kelj fel, és járj"* gesztusával akarja őt is meggyógyítani, majd a városba, vagyis emberek közé, közösségbe küldi őt. A damaszkuszi kicsiny gyülekezet pedig a befogadó szeretetre, az előítéleteket, félelmeket és görcsöket legyőző nyitottságra, valamint a közösség megtartó erejére adhat majd példát.

Ő választott minket

Mind a három személy sorsa, mind a három történet Jézus szavát példázza: *„Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket."* Jézusé a kezdeményezés, és övé a hatalom mennyen és földön. A fejlett társadalmakban a választások célja a demokrácia, a népuralom érvényesülése. Az Ószövetség a teokráciát, Isten uralmát vallja. Az Újszövetségben – mint láttuk –, ez oly módon finomodik, hogy a jézusi választás nyomán krisztokráciáról, Krisztus uralmáról beszélhetünk. Talán nem is csak beszélünk erről, hanem részesei is lehetünk ennek a végtelen történetnek, és tagjai a választottak seregének.

Gondoltunk-e már arra, hogy Isten kiválasztottjai lehetünk?!

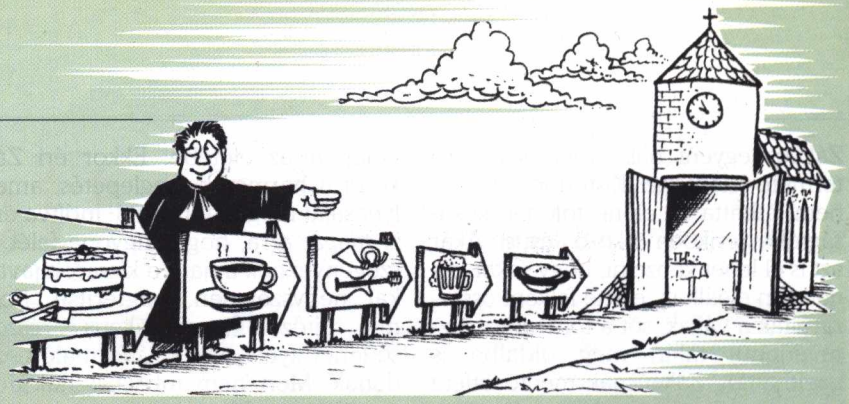

Képzelt riport egy „lelki-menedzserrel"

Groteszk a karikatúra, de vajon tényleg messze vagyunk ettől? A következő „képzelt interjút" a képről bíztatóan mosolygó, szelíden a templomba invitáló lelkészkollégámmal készítettem.

– Kérem, először is mondjon valamit magáról!

– Nos, a Vallásos Szolgáltató és Rendezvényszervező Rt. képviselője vagyok. Az a munkám, hogy hatékonnyá tegyem az evangélium hirdetését, elősegítsem az istentiszteleti alkalmak látogatottságának növekedését, és e cél elérése érdekében reklámkampányt, valamint úgynevezett vallási mézesmadzag-húzó stratégiákat vessek be.

– Ez felettébb érdekes munkaterület. Hogyan jutott arra a gondolatra, hogy az evangélium ügyét így lehet hatékonyan szolgálni?

– Nézze, lényegében lelkész vagyok. Hosszú éveken át próbálkoztam azzal, hogy megtöltsem a templomomat hívekkel. A célközönséget azonban nem érdekelte a klasszikus istentiszteleti forma, sem a hagyományos igehirdetés. Úgy gondoltam, extra szolgáltatásokat is kell nyújtanunk, hogy így minket válasszanak, felkeltsük az érdeklődést. Így most istentisztelet helyett inkább vallásos rendezvényt szervezek, piacképessé teszem az evangéliumot. Elvégeztem egy menedzserképzőt, ahol megtanították, hogy eladhatóvá kell tennünk, amink van, és mindezt úgy, hogy az emberek komfortérzetét is javítsuk. Tudja, lejárt már az ideje az ódivatú kereszténységnek. Új szelek fújnak, haladnunk kell a korral. Rájöttem, ha nem vállaljuk fel, hogy igyekezzünk minden vallásos igényt kielégíteni, akkor rövid időn belül becsukhatjuk a templomkapukat.

– Szóval, akkor ezért állnak a reklámtáblák a templomkapu előtt?

– Pontosan. Kinek, ami kell, azt kapja. És ráadásul még egy kis evangéliumot is, ha igényli. Mert azért, ha már felépültek a templomaink, jó lenne használni is őket.

– Milyen tapasztalatai vannak az egyházi menedzsmenttel? Megtelt a templom?

– Ó, hát itt még sok szervezésre, reklámozásra van szükség. Az elején tartunk, majd meglátjuk, mi lesz. Sokaknak új a dolog, pedig hát a táblák is magukért beszélnek. Sör, torta, kávézás, zene, jó hangulat: mi kell ennél több?

– Hát, talán az Üzenet, az Élet kenyere – a hamburger helyett –, amit divatjamúlt kifejezéssel örömhírnek hívnak… Nem gondolt még arra, hogy megpróbálkozzon Vele – újra?!

V. Gy.

Vízszintes: 1. Aki Jézus szerint a jobbik részt választotta. 6. Kiejtett mássalhangzó. 8. Ilyen hal is van. 10. Maszkabál. 12. Tőled páratlan betűi. 13. Halál ellentéte. 14. Női név. 16. Kellemes szag. 18. Kutyafajta. 19. Kép. 21. Nyílvég! 22. Sír. 23. Finnország finn neve. 25. Ímmel-… 27. Ruhakészítő. 28. Termőföld. 30. Az elején fut! 31. Fél városunk! 33. Színtelen. 34. Mozdulatlan. 36. Teniszpálya talaja. 38. Óriáskígyó. 39. Baráti köszönés. 40. Uzsonna kezdete! 43. Kifestette a házat. **45. Aki Sodomát választotta.** 46. SL. 47. Alaktalan.

Függőleges: 1. Akit az apostolok Judás helyére választottak. 2. Nem megy. 3. Töröl a papíron. 4. Betűt vet. 5. Penge készül belőle. 6. Kázus. 7. Összekevert stb! 8. Nem kell több. 9. Nagyüzemi. 11. Folyékony zsiradék. 15. Szeretném, ha jönnél. 17. Tó Oroszország ázsiai részén. 18. Gyümölcsfa a Paradicsomban. 20. Szomorkodó. 21. Mit betűi, keverve. 24. Levágott liba! 26. Formálódó. **29. Aki a házasságtörés helyett a börtönt választotta.** 30. Nem lesz belőle vaskarika! 32. Német kukorica. 35. Hibás lakat! 36. Kenyeret vág. 37. Nem szorít. 39. Mobilon küldött üzenet. 41. Hangtalan Zetor! 44. Emlék kezdődik így!

1	2	3	4	5	■	6	7	■	8		9
10					11					■	
12			■	13				■	14	15	
	■	16	17			■	18				
19	20			■		■	21		■	22	
23				24	■	25			26		■
■	27					■	28				29
30		■	31		■	32	■	33			
34		35		■	36		37			■	
38			■	39				■	40	41	
42	■	43						44			
45			■	46		■	47				

Beküldendők a vízszintes 1., 45. és a függőleges 1., 29. sorok.
Cím: Misszió 1656 Budapest, Pf. 22.
A helyes megfejtőknek Gémes István legújabb Szivárvány füzeteiből küldünk.

Újra felismerni a küldetést!

Klaus Douglass frankfurti evangélikus lelkésznek a Kálvin Kiadó gondozásában most megjelent Az új reformáció című könyvéből a misszióra vonatkozó fejezet néhány elgondolkoztató részletét tesszük közkinccsé.

17. tétel

A legfőbb megbízatás, amit Jézus egyházának adott, nem az, hogy gondot viseljen az emberekre, hanem hogy tanítvánnyá tegye őket.

Jézusnak két olyan parancsolata van, amely összefoglalja mindazt, amit valaha is szabályként, ajánlásként, utasításként útravalóul adott az embernek. Az egyik az, amit a szeretet nagy parancsolatának nevezünk: *„Ő pedig így válaszolt: Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, és felebarátodat, mint magadat" (Lk 10,27).* Azt lehet mondani, ez Jézusnak az *egész emberiséghez* szóló legfőbb parancsa. Másik parancsolatát ezzel szemben kifejezetten tanítványaihoz, illetve *egyházához* intézte: *„Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megke- resztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevébe, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek." (Mt 28,19–20).* Ezt nevezzük „missziói parancsnak".

Adódik a kérdés: miért nem elégedett meg Jézus a szeretet parancsával? Miért egészíti azt ki az egyháznak szóló speciális, missziói megbízással? A válasz nagyon egyszerű: *a missziói parancs nem a szeretet parancsának kiegészítése, hanem annak magyarázata, részletezése.* A misszió és az evangélizáció során semmi olyan nem történik, ami valami többletet jelentene a szeretethez képest, ellenkezőleg: a misszió úgy, ahogy Jézus érti, nem más, mint a „szeretet akcióban"...

Jézus nemcsak azt akarta, hogy az emberek megtapasztalják az üdvösséget, hanem azt is, hogy ezt az üdvösséget továbbadják. Azt akarta, hogy legyenek Isten kegyelmének és szeretetének *sokszorosítói.* Olyan embereket akart, akik vele életközösségben átélik, és tovább terjesztik az üdvöt és az életet: Ezért nem csak annyit mondott, hogy *„menjetek, és mondjátok el az embereknek, hogy Isten szereti őket"*, hanem azt: *„közvetítsétek nekik Isten szeretetét oly módon, hogy ők maguk is készek legyenek ezt az üzenetet másoknak továbbadni."* Jézus életével is példát mutatott erre tanítványainak – ez volt az ő missziója – és így adta nekik a megbízatást: folytassák misszióját...

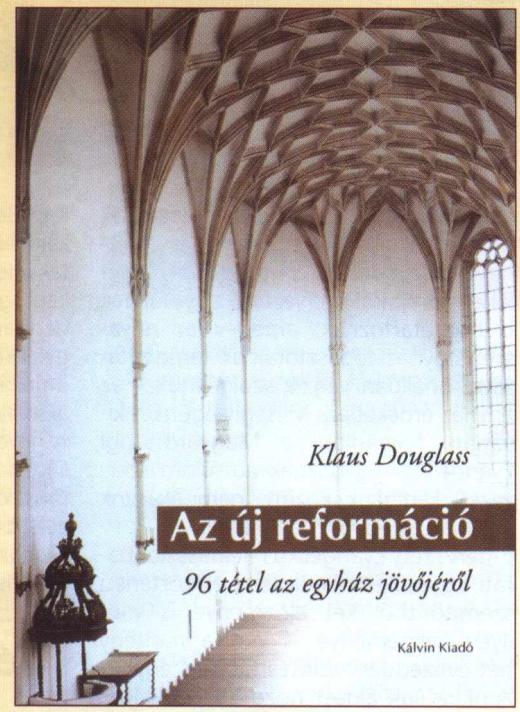

18. tétel

Jézus Krisztus egyháza nem döntheti el tetszése szerint, hogy akar-e „missziót" folytatni, vagy sem.

Az egyház nem önmagáért van. Létének értelme és célja nem önmaga. Jézus azért hozta létre, hogy az Isten szeretetéről szóló üzenetet közvetítse kora emberének, gyógyítva és megváltoztatva az embert. Ő maga is ezt tette, az egyház célja és megbízatása pedig az, hogy az ő küldetését, „missziója" folytassa. Az olyan egyház, amely nem akar missziói egyház lenni, megtagadja a Jézustól kapott küldetését, s ezért léte elveszíti jogosultságát...

„Egyház" és „misszió" két olyan fogalom, amelyek nem választhatóak el egymástól. Jézus Krisztus egyháza nem döntheti el tetszése szerint, hogy akar-e „missziót" folytatni, vagy sem. Az egyházat Jézus azért hívta életre, hogy az ő missziója folytassa. A Bibliában nem a misszió az egyház funkciója, hanem az egyház Jézus missziójának funkciója. (Klaus Eickhoff). Az egyházat eges egyedül az legitimálja, hogy folytatja-e ezt a missziót.

22. tétel

Aki közölni akarja másokkal a jó hírt, annak magának is jó hírré kell válnia.

Egy nagyszabású felmérés során több ezer embert kérdeztek meg, hogy miért nem járnak templomba. A válaszok első ránézésre meglehetősen különböztek egymástól. Amikor azonban az egész anyagot rendszerezték, feltűnt a tanulmány megbízóinak, hogy alapjában véve mindig ugyanazok a dolgok kerültek szóba. Mindenekelőtt a rossz tapasztalatok, amelyeket az emberek keresztyénekkel, illetve az egyház képviselőivel kapcsolatban szereztek, sérelmek, amelyeket keresztyének számlájára írtak, illetve egy olyanfajta keresztyénség, amelyet erőszakosnak és fanatikusnak érzékeltek. Emellett az idők folyamán sokakban olyan kép alakult ki a keresztyénségről, amely minden másnak mondható, mint attraktívnak, és követésre érdemesnek: a keresztyéneket gyakran látták *„régimódinak"*, „vaskalaposnak", *„zárkózottnak"*, *„különösnek"*, *„valahogy nem normálisnak"* és „önteltnek".

A felmérés eredményét aztán valaki élcelődve így foglalta össze egy mondatban: *„A fő okai annak, hogy olyan sokan nem járnak templomba, azok, akik járnak templomba."* Ez a mondat nem túl barátságosan hangzik ugyan, de találóan mutat a lényegre: az emberek nem Isten-ellenesek. A vallás ellen sincs kifogásuk. Bajuk van viszont az egyházzal. Nem önmagában a keresztyén hit zavarja őket, hanem a valóságosan létező keresztyénség. *„Isten az égben: vele minden rendben – a »földi kiszolgáló személyzettel« viszont nem tudok mit kezdeni..."*

A szél és a meder

Részletek ifj. Fabiny Tibornak, az Evangélikus Belmissziói és Baráti Egyesület (EBBE) világi elnökének az egyesület alakuló ülésén, Budapest-Kelenföldön, március 16-án elhangzott előadásából

Gyökerek

Megújulási mozgalmunk az elmúlt időszak hasonló célú mozgalmaihoz képest annyiban új, hogy velük szemben nemcsak az egyéni megtérés programját hirdetjük, hanem azt a közösség, az egész anyaszentegyház megtérésévé tágítjuk ki, hiszen „atyafiáért számot ad a testvér"; továbbá az egyházi szempont hangsúlyozásán túl mozgalmunkban a teológiai reflexiónak is kitüntetett figyelmet szentelünk. Röviden: egyéni megújulásunknak, megtérésünknek szükségszerűen együtt kell járnia a közösségi megújulással és a teológiai eszmélődéssel is. Ez látásunk szerint a *megtérés teljes programja,* ami nem egyszerűen az újkor némileg szubjektív pietizmusára, hanem az ennél szélesebb és látásunk szerint mélyebb reformáció-korabeli programra nyúlik vissza.

Mi a teológiai reflexió lényege? Röviden: az eddigi antropocentrikus teológiák helyett a lutheri teocentrikus, illetve krisztocentrikus teológiához való visszatérés. Az általunk a szekularizáció fogságban látott egyháznak a fogságteológiája alapvetően antropocentrikus teológia. A diakóniai teológia, a modern egzisztencialista teológia, a humanista-szekuláris „teológia", de még az egyéni megtérés „dicsőségét" a kereszt elé toló „pietista teológia" is ide tartozik, a többivel együtt egy paradigmába. Radikálisan különbözik ezektől a számunkra egészségesnek tartott lutheri *theologia crucis*, a kereszt teológiája...

Teológiai paradigmaváltást szeretnénk, és e sápadtarcú teológiák lágy melódiái után a *theologia crucis* immár az ajtónál dübörög.

Őrálló szolgálatunkat a ránk bízott szavak erejével indította el az Egyház Ura, de látásunk szerint a szél mozgását a tettekkel kikövezett mederben szeretné tovább terelni. Az egyház lelki arcéléhez az alulról szerveződő egyesületek is hozzátartoznak, amelyek az anyaszentegyház főpásztorainak támogatásával önállóan végzik szolgálatukat az egyház érdekében. Mi segítségünket kívánjuk felajánlani a Magyarországi Evangélikus Egyháznak autonóm szervezeti kereteink között, nem akarunk „egyház az egyházban" lenni.

Tervezett Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesületünknek lelki és történeti szempontból két előzménye is van. Ilyen kezdeményezés volt a mintegy hét évtizeddel ezelőtt indult és egyházunkba sok áldást hozó „Baráti Mozgalom", amelyet Túróczy Zoltán, Gáncs Aladár és mások indítottak az anyaszentegyház lelki ébredése céljából. Velük egyetértésben mi sem azt gondoljuk, hogy az ébredésnek csak ezután kell elindulni, és mi is hálásan elismerjük, hogy az igehirdetéseken keresztül, valamint közegyházi és egyesületi keretek között Isten Szentlelke eddig is munkálkodott közöttünk. Tevékenységünkkel a jelenlegi sokoldalú egyházi misszió szolgálatot is erősíteni fogjuk. Egyházi orientációnkat elődeinkhez hasonlóan mi is úgy értelmezzük, hogy abba az egész egyházat beleértjük, ugyanakkor velük együtt mi is azt valljuk, hogy egyesületünk „nem olvadhat fel annak meglévő szervezeteiben". Mi sem egy szűk kegyességi csoport kezdeményezése kívánunk lenni, több irányzat képviselői is megférnek testvéri közösségben egymás mellett egyesületünkben.

Egyesületünk másik történeti gyökere az a „Belmissziói Munkaprogram", ami 1923-tól két és fél évtizeden keresztül a Dunántúli Egyházkerület szervezésében, Kapi Béla püspök vezetésével folyt. Munkájukba a Dunántúli Luther-Szövetség által kétévenként kiadott Belmissziói Munkaprogram című kiadványsorozat enged bepillantást. Mai teológiai, egyház- és gyülekezetszervezői, missziói és ifjúsági munkánk kérdéseire is meglepően aktuális válaszokat kaphatunk e füzetekben. A jövőben szeretnénk mind a Baráti Mozgalom, mind a Dunántúli Belmissziói Munkaprogram történetével közelebbről is megismerkedni. E feldolgozáshoz minden információt, segítséget előre is nagyon köszönünk.

Célok

Néhány pont Szeverényi János esperesnek, az egyesület lelkészi elnökének előadásából. Egyházunk missziói szolgálatát az EBBE a következő területeken kívánja segíteni:

- *Új gyülekezetek alapítása. Hiszszük, hogy Isten a feltámadás, a növekedés Istene.*
- *Erőtlen, szórványban élő gyülekezeteink, közösségeink életének segítése.*
- *Hitébresztő és hitmélyítő bibliatáborok, konferenciák, evangélizációk tartása.*
- *Munkatárs –, vezető- és presbiterképzés.*
- *Házigondozók képzése, a szolgálat szervezése, erősítése, koordinálása.*
- *Az evangélikus eredetű népfőiskolai munka újraindítása.*
- *Diakóniai munka segítése: árvaotthon, szenvedélybetegek, cigányok.*
- *Evangéliumi alapú családsegítő-szolgálat megszervezése.*

A kitűzött célok megvalósítása érdekében rendszeres imaalkalmakat tartunk.

Krisztust bemutatni az életünkkel

Levél a világ legnagyobb úszó könyvesboltjáról

Fotó: Kiss Krisztina

A *Doulos* a világ legöregebb úszó utasszállító hajója 1914-ben, két évvel a Titanic elsüllyedése után épült. Ez a hajó rendelkezik a világ legnagyobb úszó könyvesboltjával. Több mint 6000 könyv található rajta. A világ népességének több mint 60%-a él a tengerpart közelében és ez adta az ötletet, hogy az *Operation Mobilization* missziói szervezet hajót vásárolt. Így szeretne minél több embert elérni az evangéliummal. Egy könyveket árusító hajó elég nagy lehetőség erre, főleg, ha olyan könyveket is lehet kapni, amelyeket az adott országban nemigen, például keresztény irodalmat, így a Bibliát is.

Célunk, bemutatni Krisztust az életünkkel. Lehet, felmerül a kérdés, hogyan valósulhat ez meg, ha a legtöbb látogatónkkal csak néhányszor találkozhatunk. Az emberek, akik eljönnek a hajóra, vagy akikkel találkozunk az utcán, figyelnek bennünket. Vannak, akik mindennap visszajönnek, mert furcsának tartják a kedvességünket, szeretetünket. Minden lehetőséget meg akarunk ragadni arra, hogy az emberek halljanak Krisztusról, nemcsak szavakkal, hanem fizikai segítséggel is. Például ruhákat adunk, vagy összeszedjük az utcagyerekeket és megvacsoráztatjuk őket.

Sokan, akik meghallják, hogy távoli országokban szolgálok misszionáriusként egy keresztény szervezet hajójával, azt mondják, milyen jó nekem, mennyire romantikus. De a Doulos az a hajó, ahol az élet nem romantika. Ezen a hajon több mint 300-an vagyunk együtt összezárva, 34 különböző országból. Ha úton vagyunk sokszor nem könnyű, sőt szinte lehetetlen olyan helyet találni, ahol egyedül lehet az ember. A szépséget és a nehézséget is magában foglalja a sokszínűség. Ami közös, ami igazán megkönnyíti a helyzetet, hogy ugyanazt akarjuk mindannyian: mindenki megismerje Istent és megtérjen.

Miután jelentkeztem OM-munkatársnak, nem azonnal küldtek ki a hajóra. Mindenkinek, aki csatlakozni akar, kiképzésen kell részt vennie. Meg kellett tanulnunk elméletben a hajósélet alapjait, különféle kódokat, riasztójelzéseket és ezekből vizsgázni is kellett. Életmentési gyakorlatok szárazföldön, vízen, tűzoltás, kimentés egy helyiségből, süllyedő hajóról, elméletben és gyakorlatban.

Az elején sokszor éreztem magam elveszettnek, mert nem voltam még előtte a Douloson. Egyedül lenni magyarként, elszakadni a családomtól és a barátaimtól egy időre – nekem igazi kihívás. Tudom, hogy az én döntésem volt, hiszen Istent akarom követni, de szembe kellett néznem a magányossággal. Meg kellett szoknom az új életformát is. Idő kellett arra is, hogy megszokjam a napi ritmust, és a munkát is. Egy hét öt munkanapból, egy szolgáló napból és egy szabadnapból áll. Én most a konyhában dolgozom, és segítek kiszolgálni a soksok éhes misszionáriust. Lehetőség van különböző szolgálati területeket kipróbálni és fejleszteni.

A heti programban a bibliatanulmányozás nagyon fontos helyet foglal el. Afrikába készülünk szolgálni legalább egy évre, és ott szembe kell nézni mindenfajta betegséggel, de legfőképpen a AIDS betegséggel. Rengeteg tanítást hallunk a házassági tisztaságról mostanában, hiszen szeretnénk ezzel a betegséggel kapcsolatosan a házastárshoz való hűségre felhívni a figyelmet.

Nagyon sok az utcagyerek, az otthontalan ember is, akiknek ruhákat és ételt adunk. Persze lehetetlenség mindenkinek segíteni, de a tőlünk telhetőt meg akarjuk tenni.

Amikor elindultam, az a vágy volt a szívemben, hogy meglássam Isten hatalmát a saját életemben és mások életében is, távol a megszokott, komfortos környezetemtől. Nem is gondoltam volna, milyen hamar teljesül a kívánságom.

Jó lenne azt írni, hogy megedződtem és most már nem aggódom soha, de ezt sajnos nem mondhatom. Rá kellett újra döbbennem, Istennek az a legfontosabb, mi van a szívemben, és hogy szeretem-e őt teljesen. Ő akar lenni a legelső és a legfontosabb az életemben, és ebben Teremtőként teljesen igaza is van. Ezeket a dolgokat tudtam eddig is, de ismét valósággossá vált itt a messzeségben, és újra teljesen összetörtem, mint a megtérésemkor. Meg kellett látnom azt, mennyire gyenge ember is vagyok, és hogy Istennek milyen hatalma van az életemben.

Szeretnék Istenben maradni életem végéig és nem elhinni a sátán hazugságait. Kérlek imádkozz értem, de ne csak énértem, hanem mindenkiért, hogy megmaradjunk Őbenne és meglássuk az Ő hatalmát az életünkben és mások életében.

Lados Mónika

Megadni az eledelt – idejében!

A szíve szakadt meg Szilágyi Erzsébetnek, Mátyás anyjának, amikor kezében tartotta fogságban sínylődő fiának írt levelét, de fogalma sem volt arról, hogyan juttassa el Prága városába. És akkor jött a holló. Kikapta a levelet az anya kezéből és – irányítószám nélkül is – tudta, mi a dolga vele. Úgy gondolom, a holló ezért válhatott a Posta jelképévé.

Azóta a hollók elkényelmesedtek és számjegyek, bélyegzők, különféle jelzések nélkül útnak sem indulnak. Nem is nagyon szívelném őket, ha nem ismernék másik hollót is. De ismerem, a Biblia lapjairól. Nincs piros ruhája, nem tart levelet a csőrében és nem néz kritikus szemmel, mintha a leveleimről – minden igyekezet ellenére – még mindig hiányozna valami.

Az én kedves hollóm naponta meglátogat egy embert, aki a Kerít patak mellé menekült az éhínség elől. Illés próféta ez az ember, a holló pedig reggel és este kenyeret és húst hoz neki a csőrében. Nem kis önmérsékletre vall egy holló részéről, hogy kitegye azt, amit már egyszer a csőrei közt tartott… A próféta így mindennap idejében jutott eledelhez Istennek ezen a jelentéktelen postásán keresztül.

Megadni az eledelt – idejében! Jézus boldognak mondja azt, akit az Úr, amikor visszatér, ilyen munkában talál. Szép feladat, és ez jutott nekem a cinkotai Missziói Központban.

Az eledelre várók névsorát a hétfői evangélikus félórát követően, kedden reggel találom az asztalomon. Egyre többen vannak ők a két telefonvonalnak köszönhetően. Sok köztük az ismerős, akinek címét kívülről tudom, úgy, hogy a posta hollójának sem lehetne ellene kifogása. Többeket személyesen ismerek a nyári konferenciákról, hallgatói találkozókról. Akik gyakran hívnak minket, változatosabb táplálékban részesülnek. Ha nem is minden reggel és este, de kéthetenként igyekszünk valami olyan irodalommal vagy kazettával jutalmazni őket, ami még nincs jelen a könyvespolcukon több példányban és igazi – kemény vagy lágy, könnyen emészthető – eledelt tartalmaz. Újdonság a Misszió Magazinban található keresztrejtvény, melynek helyes megfejtését – az első szám után – több mint százan küldték el. Örülök, hogy mindenkinek tudtunk valami csekély jutalmat küldeni.

Minden műsor után jelentkezik néhány új hívó is, aki először tárcsázta számunkat. Ilyen esetben az eledel a MM legutóbbi száma. Egy-egy ilyen kedd délelőtt után, gyakran 50-60 csomagocskával növelem népszerűségemet a postán. Mégis, sok részfeladatom közül egyik legkedvesebbnek tartom ezt az „eledel kiadást" idejében. S talán egyszer a posta hollóját is sikerül „megszelídítenem"…

Bálint Józsefné
Az Evangélikus Rádiómisszió munkatársa

RÁDIÓMISSZIÓ-India

Egy éve meghirdetett a „PÉNZ = IDŐ" (azaz adásidő) akciónk, mellyel a 93 milliós indiai Bihar államba sugárzott rádiómissziós programokat támogatjuk.

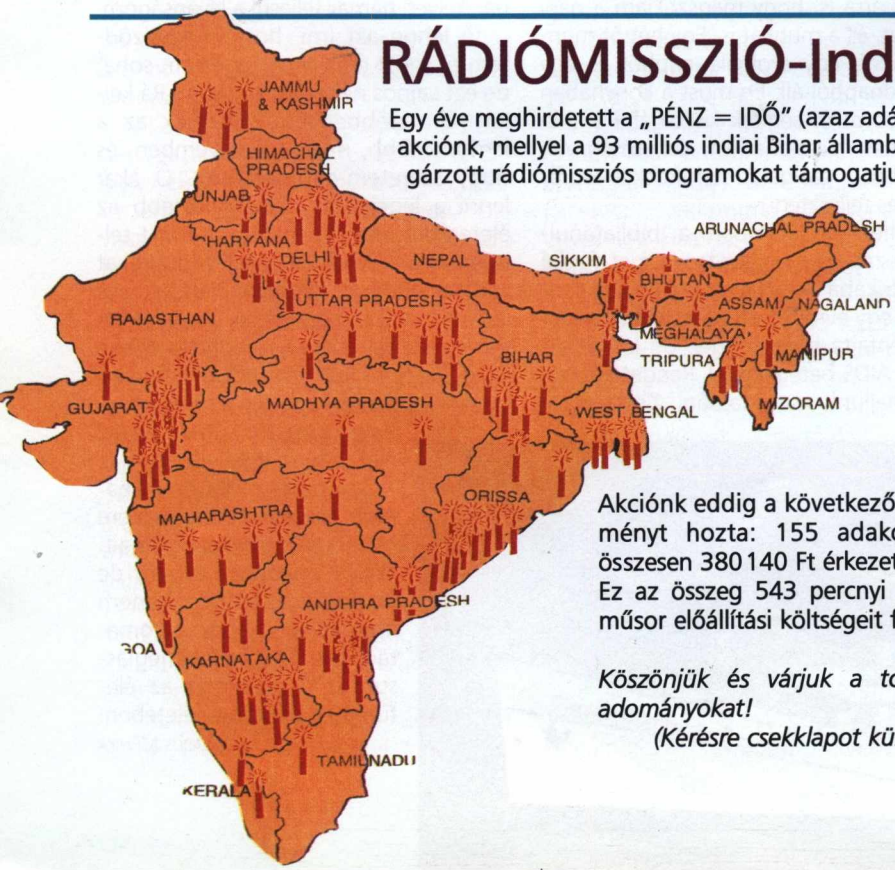

Akciónk eddig a következő eredményt hozta: 155 adakozótól összesen 380 140 Ft érkezett. Ez az összeg 543 percnyi rádióműsor előállítási költségeit fedezi.

Köszönjük és várjuk a további adományokat!
(Kérésre csekklapot küldünk)

„Jusson el szabadításom a Föld határáig!"

MÉDIA-MISSZIÓS KONFERENCIA

Rádióhallgatóknak
és MM-Olvasóknak
Piliscsaba, július 11–14.
Jelentkezés június 15-ig
Cím: Misszió 1656 Budapest,
Pf. 22 Tel.: 400 3057

KÜLMISSZIÓI KONFERENCIA

„Én is elküldelek titeket…"
Piliscsaba, július 7-én déltől 10-én délig.
Részvételi díj: 4 600 Ft.
Jelentkezés június 15-ig az EKME címén: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 317 5567/129

Uram, kihez mennénk?

Ittzés János
a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke

Jézus körül nagy a mozgás. Most éppen azért, mert sokakat megdöbbentenek szavai. Kemény beszédnek, elfogadhatatlan és érthetetlen tanításnak tartják igéjét, amikor magát *az élet kenyerének* mondja. Nagyobb tanítványi köréből ezért *„sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé"*. Mintha Jézus szavaiban is alig leplezett aggodalom bujkálna, amikor megkérdezi a tizenkettőt: *„Vajon ti is el akartok menni?"*

Szinte megkönnyebbül az ember, amikor Péter a többiek nevében is visszautasítja a feltételezést. De jó, hogy legalább ők megértik Mesterüket; de jó, hogy legalább ez a tizenkettő kitart, és nem futamodik meg (legalábbis most még nem); de jó, hogy stramm, karakán módon „felvállalják" a Jézushoz tartozás kockázatát – fűzné tovább gondolatait a mai olvasó. És szinte már elandalodva, a saját bátorságáról, kényes helyzetekben való kiállásáról, mégis-hűségéről szőné tovább öntömjénező gondolatait... Igen, amikor mások nem, de én még kitartottam...

Csak hát egészen más a helyzet! Péter nem beszél bátorságról, kitartásról, hűségről, nem is ecseteli Jézus iránti rajongásukat, hanem egyszerűen elmondja: rád van szükségünk, szavad az örök élet igéje, nélküled nincs szívünknek békessége, lelkünknek nyugalma, életünknek értelme. Nem mi vagyunk hűségesek, hanem te vagy, Uram, nélkülözhetetlen a számunkra! Te vagy valóban az örök élet kenyere!

Helyükre kerülnek a dolgok... A majd' szomjan haló mit is tehetne, ha forrásvíz buzog fel előtte? A halálra éhezett mit is tehetne, ha dúsan terített asztal mellé ültetik? A koldus elrántja-e kezét, ha bőséges alamizsnát tesz bele valaki?

Választunk? Döntünk? Azt nem. Hanem elfogadunk, *csak elfogadunk*. Mint a szinte szomjan halt a friss vizet, mint a kiéhezett az életben tartó táplálékot, mint a koldus az adományt. S így leszünk Isten kegyelmének, szeretetének megelégített szívű, boldog koldusai...

Nem gombnyomásra...

Volt egy álmom. Ültem a fotelben, a tévé előtt, kezemben a távirányítóval. Egy filmet néztem, méghozzá olyat, amely teljesen lekötötte a figyelmemet. Mozdulni sem tudtam a képernyő elől. Hogy mi szögezett oda annyira? Egy számomra izgalmas életrajzi film, amelynek főszereplője én magam voltam.

Láttam magam kisgyerekként, anyukám kezét fogva, majd iskolásként, rokonok és barátok, iskolatársak között, később érettségizőként, matrózblúzban, a ballagásomon. Voltam szerelmes is, örültem az életnek, máskor meg csalódtam, sírtam, és arra gondoltam, hogy semmi értelme az egésznek. Kerestem azt, ami fontos, ami igazán lényeges, és folyton válaszutakon találtam magam. És olyan nehéz volt dönteni.

Álmomban azonban nem passzív szemlélője voltam a „filmemnek": bármikor közbeszólhattam, ha valamit másként szerettem volna. A távirányító színes gombjai ugyanis nem a csatornák váltására szolgáltak, mint rendesen, hanem varázserejüknél fogva megváltoztathatták a történetet. Ha valami nem tetszett a filmen, mert a főhős – azaz én – valami butaságot csinált (s ez gyakran előfordult), akkor csak megnyomtam a << jelű gombot, egy kicsit visszatekertem a filmben, és gyorsan kijavítottam a hibát. A máskor tévécsatornákat tároló gombok álmomban egyegy új megoldást, tetszetős választási lehetőséget kínáltak nekem. S én éltem velük: választottam, gombnyomásra. Úgy, hogy jó legyen.

Így hősöm – kis segítséggel – „azonnal" rálelt a neki legmegfelelőbb hivatásra, első szerelmében megtalálta élete párját, okosan és határozottan döntött kényes helyzetekben, igazi felnőtt érettséggel választott lakó- és munkahelyet, baráti kört, közösséget, politikai pártot, öltözködési stílust, hajviseletet, sminket, – és soha nem hibázott. Mert a távirányító mindvégig ott volt, készenlétben, és korrigált, ha kellett. A film így sokat vesztett izgalmából, és nem is volt annyira fordulatos, mint ahogy azt egy jó mozitól elvárnánk, de legalább nem voltak benne konfliktushelyzetek, kudarcok, tévedések. Simán ment minden, tényleg. Jól választottam, ez igen, így könnyű – dőltem hátra elégedetten a karosszékben – milyen jó, hogy mindent, amit valaha is eltoltam életemben, minden hibás döntésemet és mellényúlásomat ilyen könnyűszerrel helyre lehet hozni. De jó...

Aztán fölébredtem. Ott ültem a fotelben, a tévé előtt, kezemben a távirányítóval. A tévé képernyője már sötét volt. S akkor hirtelen előjött minden, az álom, a valóság. Hogy ez vagyok én, mindennel együtt, amit eddig tettem, gondoltam, mondtam. S hogy a választásaim is én vagyok, meg a tévedéseim is, az elbukásaim, a rossz felé indulásaim is, a „beleválasztásaim" is. Ez vagyok, s ezt vállalom is, levonva a tanulságokat.

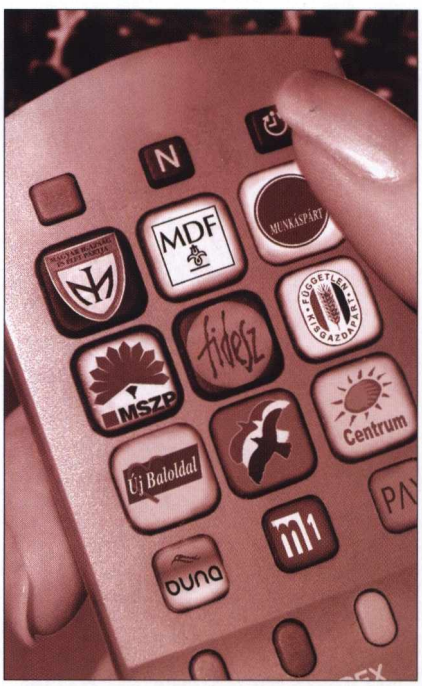

Mint mindannyian: viseljük következményeit a választásainknak. A rosszból talán tanulunk, s ballépéseinket nem követjük el újra, a jóért pedig hálát adunk, hogy megtörtént velünk. De a harcot, a kockázatot, a fájdalmakat, a veszteségeket nem spórolhatjuk meg. Sem hivatást, sem társat, sem hosszú életet, egészséget, sikert, lelki békét nem tudunk gombnyomásra előteremteni magunknak. De minden esélyünk megvan rá, hogy ezeket mégis megkapjuk az élet Urától. Megküzdhetünk érte, vállalva ezt az egyszeri, nehéz, de szépséges kihívást, ami az élet.

Kőháti Dorottya szerkesztő

A MISSZIÓ következő száma június 16-án jelenik meg

FÓKUSZBAN:

A SZABADSÁG

MISSZIÓ – Evangélikus Magazin, a Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapjának kéthavonta megjelenő folyóirata • Az Evangélikus Élet előfizetői részére a magazin ingyenes, ára (utcai terjesztésben) 120 Ft. Jelen lapszámunk megjelenését a Pax Tv., a Béres Rt., a Sanansaattajat (Finnország), a Norea Radio Norway (Norvégia) és az AmfipressZ Bt. támogatta.

PAX Nyugalmat sugárzunk
BÉRES
Sanansaattajat
NOREA RADIO
AmfipressZ